

۱۴۰ تست از مباحث فعل
با پاسخ تشریحی
امر و نهی و نفی ، باب های مزید ، انواع مضارع
لازم و متعدی ، معلوم و مجهول ، صیغه و زمان

@konkorilife

٨- عَيِّن الضمير المناسب للفراغين: «... تشربين من الماء و ... تصرخين من العطش.»
 (١) أنتِ - أنتنَّ (٢) هُنَّ - هُنَّ (٣) أنتَ - أنتنَّ (٤) أنتِ - هُنَّ

٩- عَيِّن فعلاً يمكن أن يكون أمراً:
 (١) أرسلوا العلماء للبحث عن الدلافين.
 (٢) تذكّرت الليلة أياماً صعبة في حياتي.
 (٣) تعلّمنا اللغة العربية في زيارة أربعين.
 (٤) كلّم العاقل الناس على قدر عقولهم.

١٠- عَيِّن الخطأ للفراغ: «..... التلميذ المثالي في قاعة المدرسة بسبب جهوده!»
 (١) كُرم (٢) كُرمت (٣) نُكِّم (٤) كُرموا

١١- «ذهب الزوّار إلى باب الخروج من المسجد بسرعة فصرخ الشرطي:!» عَيِّن الفعل المناسب:
 (١) توقّف (٢) توقفا (٣) توقفي (٤) توقفوا

١٢- عَيِّن الخطأ في نفي الفعل:
 (١) أنفقت من مالي = ما أنفقت من مالي!
 (٢) أكتب هذه العبارة = لا تكتب هذه العبارة!
 (٣) يحاول في الحياة = لا يحاول في الحياة!
 (٤) ساكتب الرسالة = لأن لا أكتب الرسالة!

١٣- عَيِّن ما فيه الفعل اللازم:
 (١) يامرنا الوالدن بأداء الأمانة لأصدقائنا!
 (٢) معجم القاموس يضمّ مفردات كثيرة باللغة العربية!
 (٣) قد آمنّت بأنّ فسيلة الجوز لا تثمر عادةً إلا بعد عشر سنوات!
 (٤) الطئان يحرك جناحيه الصغيرين بشكل لا تقدر عليه الطيور الأخرى!

١٤- عَيِّن الخطأ في صيغة المضارع:
 (١) رأيتُ زُملائي ماوسين فقلت لهم لا تياسون من رحمة الله!
 (٢) تكلمت مع أصدقائي ليعلموا كيف يمكن لهم أن ينجحوا في برامجهم!
 (٣) إنهم خرجوا من دارهم ليذهبوا إلى المدرسة و أنتم لم تخرجوا حتّى الآن!
 (٤) إنهنّ خرجن من دارهنّ كي يذهبن إلى المدرسة و أنتنّ لم تخرجن حتّى الآن!

١٥- عَيِّن الفعل يختلف من حيث الوزن:
 (١) تنتشر الصحف كلّ يوم!
 (٢) إنقطع المطر بعد ساعات!
 (٣) ينجمد الماء في فصل الشتاء!
 (٤) انفتحت النافذة بريح شديدة!

١٦- عَيْنُ الْفِعْلِ الْلازِمُ لَهُ حُرْفَانِ زَائِدَانِ (مَزِيدٌ ثَلَاثِيٌّ):

- (١) يتعاون الشعب الإيراني عند وقوع الظواهر الطبيعية!
- (٢) إني أشاور أصدقائي العقلاء قبل أن أبدأ بعمل!
- (٣) تحدثت ظاهرة مطر السمك مرتين في السنة في الهندوراس!
- (٤) تفرغ بطارية جوّ الى خلال نصف يوم فتلك بحاجة إلى التصليح!

١٧- عَيْنُ فِعْلًا يَخْتَلِفُ عَنِ الْبَقِيَّةِ مِنْ حَيْثُ وَزْنُ الْمَصْدَرِ:

- (١) جالس العلماء في حياتك فإنهم مصابيح الأمة!
- (٢) تلاحظ المدرسة تقدماً ملحوظاً في دروس تلميذاتها!
- (٣) تواضع الطلاب امام اساتذتهم في الجامعة!
- (٤) تكاتب البنت أسرتها عبر الإنترنت يومياً!

١٨- عَيْنُ الْخَطَا فِي بَابِ الْفِعْلِ:

- (١) يتكلم الطالب باللغة العربية! (تفعيل)
- (٢) أخرج المعلم التلميذ الكسول! (إفعال)
- (٣) إن الرجل اعتذر من صديقه! (افتعال)
- (٤) يستغفر المؤمن ربه الرحيم! (استفعال)

١٩- عَيْنُ مَا لَيْسَ فِيهِ فِعْلٌ يَدُلُّ عَلَى الْمَاضِي الْبَعِيدِ:

- (١) بعد دراستي الجامعية رجعتُ إلى قرية تولدت فيها!
- (٢) كانت مدرستنا نالت جوائز في المباريات السابقة!
- (٣) مع آباءنا كنا حضرنا في احتفال المدرسة!
- (٤) أهديتُ كتيبي إلى مكتبة نطالع فيها مع زملائي!

٢٠- عَيْنُ الْفِعْلِ الَّذِي لَا يَتَّغَيَّرُ شَكْلُهُ عِنْدَ النَّفْيِ بِزِيَادَةِ «كَي»:

- (١) لا يكن في اعمالكن المعصية كي لا تُبغضن ربكن!
- (٢) «... لكيلا تحزنوا على ما فاتكم...»
- (٣) هن يردن السفر كي يكتسبن تجارب مفيدة لأنفسهن!
- (٤) أبدأ عملي سريعاً كي لا اناخر كثيراً!

٢١- عَيْنُ فِعْلًا مَاضِيًا مُضَارِعُهُ عَلَى وَزْنِ «يُفْعِلُ»:

- (١) قد ستر حُسن أدب النَّاسِ قبح نسيهم!
- (٢) الكلب حيوان وفي للإنسان يحرس أمواله دائماً!
- (٣) كان قد اجلس كبار القوم على مسند عالٍ يختص بهم!
- (٤) بعض الناس ما سمعوا كلامك ولكن يحكمون عليه!

٢٢- عيّن ما ليس فيه المضارع:

- (١) أعطاني ربي نعماً كثيرةً في حياتي.
- (٢) أرسلَ فريقاً لهداية البشر.
- (٣) تعلّم المعلمة الأخلاق الطيبة.
- (٤) تكرّم هذه الطالبة معلمها في جميع الأحوال.

٢٣- عيّن ما فيه الأمر:

- (١) إنّه تعلّم اللّغة العربيّة لأنها تكون ضروريّة لفهم القرآن.
- (٢) أعتصم بحبل الله و لا أفرّق بين المسلمين.
- (٣) أكّد على الصداقة لأنها ينتفع بها الناس.
- (٤) تحرّك رأس البومة من عجائب العالم.

٢٤- عيّن ما يختلف في نوع شكل الفعل:

- (١) اتعرّفون أهالي جنوب إيران؟
- (٢) أيها الطلاب تعلّموا الدرسَ بدقّة!
- (٣) الطالبُ تخرّجَ من الجامعة بعد سنتين.
- (٤) أيها المعلمُ كيفَ تعلّم الدرسَ هكذا جيّداً؟

٢٥- كم فعلاً مُتعدّياً في العبارة التالية؟: «ما يثسّن العلماء من معرفة تلك الظاهرة العجيبة فحاولوا

معرفةً لها و أرسلوا فريقاً للتعرّف على سببها.»

- (١) أربعة (٢) إثنان (٣) ثلاثة (٤) واحد

٢٦- عيّن الضمير المناسب لإفعال «افتتحوا»، «استلما»، «تخرّجن»:

- (١) انتم - انتم - انتن (٢) هم - انتم - هن (٣) انتم - هما - هن (٤) هم - هما - انتن

٢٧- عيّن الصحيح للفراغ: «الجيران كيف الكهرباء»

- (١) تعلّم - استعملن (٢) يتعلّم - يستعمل (٣) تعلّموا - يستعملون (٤) تعلّموا - استعملوا

٢٨- عيّن ما ليس فيه المضارع المنصوب:

- (١) يريدُ المعلمُ أن يتكلّم حول الإجتهد!
- (٢) كنْ ينجح من لا يجتهد!
- (٣) إنْ أشاهدك أسلم عليك!
- (٤) هي تجتهد حتّى تصل إلى أماله!

٢٩- انتخب ما فيه الفعل المضارع بشكل المضارع الإلزامي:

- (١) نجتهد في الليل و النهار دائماً لمستقبل يطلبه المجتهدون!
- (٢) شارك في إحتفال علمي أستاذنا الذي نحترمه لمقامه الرفيع!
- (٣) نسعى حتّى رضي الوالدين من أعمالنا اليومية!
- (٤) نحن شاركتنا أيضاً في جلسة علمية تعلّم صديقي فيها أساليب الترجمة.

٣٠- انتخب المناسب للفراغين حسب أفعال المضارع: «إنكم بأن الحياة تمرّ و من ها يخسر»

(١) تُعلمون - يضيّع (٢) تُعلموا - يضيّع (٣) تُعلمون - يضيّع (٤) تُعلمون - يضيّع

٣١- عيّن الأفعال الصحيح مع حرف «أن»:

(١) أن تُجادلًا - أن يجادلان (٢) أن تتعاشنَ - أن يتعاشيا
(٣) أن اكتب - أن نجالسَ (٤) أن تذهبونَ - أن تتعلمي

٣٢- عيّن فعل النهي:

(١) لا تتكلم الطالبة المجتهدة مع زملائها في الصفّ أبدأ!
(٢) لا تتكلم يا طالب إن كنت مجتهداً في الصفّ!
(٣) لا يتكلم طالب بيننا حينما يدرّس معلّمنا في الصفّ!
(٤) الطالب الذي يطلب التقدّم في الصفّ لا يتكلم مع الآخرين!

٣٣- عيّن المناسب للفراغين: «لم إلى كلام هذا التلميذ لأنه مشاغب و أنتما لا معه في

الصفّ»

(١) نُستمع - تتكلّما (٢) نُستمع - تتكلّمان (٣) نُستمع - تتكلّمان (٤) نُستمع - تتكلّموا

٣٤- عيّن عبارة جاء فيها فعلاّن مجهولان:

(١) «اولئك يدخلونَ الجنةَ و لا يظلمونَ شيئاً»
(٢) «إذا قرئ القرآنُ فاستمعوا له و أنصتوا لعلّكم تُرحّمون»
(٣) «و ما تُجزونَ إلا ما كنتم تُعلمون»
(٤) «قل إنّي أمرتُ أن أعبدَ اللهَ مُخلصاً له الدينَ»

٣٥- عيّن حرف «ن» ليس من الحروف الاصلية للفعل:

(١) احسنوا إلى الناس في جميع الأحوال حتى تنجحوا!
(٢) تنتشر أخبار نجاحكم في الجامعات غداً!
(٣) ليتنى انتظرتُ وصولك حتى نذهب معاً!
(٤) تيار الكهرباء انقطع و لنا ضيوف في هذا الهواء الحار!

٣٦- عيّن الصحيح:

(١) المُستلمون انتصروا في حرب الكفّار! (باب إنفعال)
(٢) استمعت زميلاتي إلى كلام المعلّمات! (باب إستفعال)
(٣) مرحباً بكم، شرفتمونا! (باب تفعيل)
(٤) شكّرتُ المعلّمة زميلاتها! (باب تفاعل)

٣٧- عَيْن ما فيه «المطاوعة»:

- (١) اذَّب الوالدُ ولده ولكن تاديبه كان صعباً!
- (٢) علِّمتني أستاذتي دروساً مهمةً فتعلّمتها!
- (٣) بين الأنبياء الحقُّ ليبيّنوا الصراط المستقيم!
- (٤) حاول الجنديُّ أن يتغلَّب على عدوه محاولةً شديدة!

٣٨- عَيْن حرف اللام جازماً:

- (١) اعتَبِر بالتجارب ليطول لك عمرُك مع البركة!
- (٢) التلميذُ ليطلِب العلمَ ولا يكسل ليقرب الخيْرُ إليه!
- (٣) سافر إلى إحدى الجزر الاستوائية ليشاهد الحيوانات النادرة!
- (٤) لما غربت الشمسُ جلستُ مع جدّتي لآتكلّم معها عن الوقائع!

٣٩- عَيْن فعلاً ليس مصدره على وزن «تفعيل»:

- (١) اجتنبوا كلاماً يفرِّق بين الأصدقاء الأوفياء!
- (٢) القرآن يؤكِّد على الحرّية في الاعتقاد بالدين!
- (٣) قد علّمنا المدرّسُ الجديد أسلوباً صحيحاً في الدّراسة!
- (٤) في اليوم الأوّل من المدرسة تعرّف بعض الطلاب على البعض الآخر!

٤٠- عَيْن الصحيح للفراغ: «الغَمَّالُ ما شيئاً مِنَ المَصانِعِ».

- (١) اخرجوا
- (٢) خَرَجوا
- (٣) نَخَرَجوا
- (٤) اخرجوا

٤١- عَيْن ما ليس فيه فعل له حروف زائدة:

- (١) تعرّف البعض على البعض الآخر حَدَثَ في الصّفِّ.
- (٢) تُحاول الأم في تربية اولادها.
- (٣) تلك الغدّد تُفرِّزُ سائلاً مطهراً.
- (٤) له لغة خاصة ليتفاهم مع الآخرين.

٤٢- ما هو الصّحيح عن النّفْي لهذه العبارة؟ «الطلاب سوف يحصلون على النّجاح بسببِ إجتهادهم!»

- (١) الطلاب لا يحصلون على النّجاح بسببِ إجتهادهم!
- (٢) الطلاب لن يحصلوا على النّجاح بسببِ إجتهادهم!
- (٣) الطلاب سوف لن يحصلوا على النّجاح بسببِ إجتهادهم!
- (٤) الطلاب لا سيحصلون على النّجاح بسببِ إجتهادهم!

٢٣- عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي أَمْرِ الْأَفْعَالِ التَّالِيَةِ:
(١) تُثْرِلُ: إِثْرِلُ (٢) تُحَدِّثُ: تُحَدِّثُ (٣) تَذْهَبُ: أَدْهَبُ (٤) تَتَكَلَّمُ: تَكَلَّمَ

٢٤- عَيْنِ عِبْرَةٍ تُتْرَجَّمُ فِعْلُهُ مَاضِيًا إِسْتِمْرَارِيًّا:
(١) هَلْ طَلَبْتُمْ أَصْدِقَاءَ مَا تَرَكْتُمْ فِي شِدَائِدِ الْحَيَاةِ!
(٢) طَلَبْنَا أَصْدِقَاءَ فِي مَشَاكِلِ الْحَيَاةِ الصَّعْبَةِ لَا يَتْرَكُونَنَا!
(٣) عَلَيْكَ أَنْ لَا تَتَكَلَّمَ فِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ!
(٤) جَلَسْتُ فِي حَدِيقَةِ جَرَّتْ مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ الصَّافِيَةُ!

٢٥- عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي نَفْيِ الْفِعْلِ: «أَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ أَصْدِقَائِكَ فِي الْمُسْتَقْبَلِ»
(١) أَنْتَ لَا تَحْكُمُ بَيْنَ أَصْدِقَائِكَ فِي الْمُسْتَقْبَلِ!
(٢) لَنْ أَنْتَ تَحْكُمَ بَيْنَ أَصْدِقَائِكَ فِي الْمُسْتَقْبَلِ!
(٣) لَنْ تَحْكُمَ بَيْنَ أَصْدِقَائِكَ فِي الْمُسْتَقْبَلِ!
(٤) أَنْتَ تَحْكُمُ لَا بَيْنَ أَصْدِقَائِكَ فِي الْمُسْتَقْبَلِ!

٢٦- فِي أَيِّ عِبْرَةٍ لَيْسَتْ «النُّونُ» جُزْءَ الْحُرُوفِ الْأَصْلِيَّةِ؟
(١) إِنْتَظَارُ (٢) إِنْهَادُ (٣) إِنْتِقَامُ (٤) أَنْصَارُ

٢٧- عَيْنِ عِبْرَةٍ لَيْسَ فِيهَا فِعْلٌ لَهُ حَرْفٌ أَوْ حُرُوفٌ زَائِدَةٌ:
(١) تَعْتَقِدُ أُمِّي أَنَّ السَّعَادَةَ الْحَقِيقِيَّةَ فِي الصَّدَاقَةِ!
(٢) يَأْخُذُ الْفَائِزُ الثَّانِي جَائِزَةً فَضِيَّةً فِي الْمَسَابِقَاتِ!
(٣) يَنْتَقِلُ الْإِعْصَاؤُ مِنْ مَكَانٍ إِلَى مَكَانٍ آخَرَ بِسُرْعَةٍ!
(٤) يَا أُخْتِي، هَلْ سَوْفَ تَخْرُجِينَ مِنَ الْمَدْرَسَةِ هَذَا الْعَامِ؟

٢٨- عَيْنِ الْخَطَا عَنْ صِيَاغَةِ الْأَمْرِ:
(١) تَجْلِبُونَ ← إِجْلِبُوا (٢) تَجْلِسْنَ ← إِجْلِسْنَ (٣) تَسْمَعِينَ ← إِسْمَعِي (٤) تَجْمَعَانِ ← إِجْمَعَا

٢٩- عَيْنِ مَا لَا يُمْكِنُ أَنْ يَصْبِحَ مَجْهُولًا (حَسَبَ التَّرْجِمَةِ وَالْقَوَاعِدِ):
(١) رَغْمَ ذُنُوبِي الْكَثِيرَةِ لَا يَنْقَطِعُ رَجَائِي مِنَ اللَّهِ فَهُوَ تَوَّابٌ!
(٢) لَا يَضِيْعُ الْعَاقِلُ عَمْرَهُ فِي السَّبِيلِ الْبَاطِلِ!
(٣) أَنْشَدَ ذَلِكَ الشَّاعِرُ أَشْعَارًا عَنْ فَضِيلَةِ الْخَلْقِ الْحَسَنِ!
(٤) إِنَّ رَبَّنَا خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فَهُوَ قَادِرٌ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ!

٥٠- عَيِّن ما فيه الفعل الثلاثي المزيد أكثر:

- (١) أخبرت زميلتي بأننا نمارس نشاطاً حراً يمكن لها الحضور فيه!
- (٢) حدث في مدينتنا كسوف أخرج الناس حتى يلاحظوه!
- (٣) يدخل الشرطي المسافرين و يفْتشهم قبل أن يدخلوا في الطائرة!
- (٤) يحترم الإسلام جميع الأديان و يؤكّد على تعايش الناس بالسّلم!

٥١- عَيِّن فعلاً ليس له حرفان زائدان:

- (١) إستلمتُ رسائلَ كثيرةَ عَيَّرَ الإنترنت!
- (٢) يا أختي! لماذا لا تُصدّقين كلامي؟
- (٣) تواضعوا لمن تتعلّمون منه العلم!
- (٤) الرُّفلاء يتعارفون مع بعض في بداية السنّة!

٥٢- عَيِّن الفعل الذي لا يُبنى منه المجهول:

- (١) لا شك أنّ الإنسان يعرفُ أصدقاءه عند الشدائد!
- (٢) أمرنا القرآن ألاّ نُسبَ معبودات الكفّار!
- (٣) إن يعمل أعمال الخير فله عند ربّه أجرٌ عظيم!
- (٤) جاء الربيع فتفتّحت الأزهار الملونة و الورود الجميلة!

٥٣- عَيِّن الصحيح للفراغات: الامانات إلى أصحاب لأننا عن ذلك!

- (١) سلّمنا - ها - مسؤولون (٢) استلمنا - ه - مسؤول
- (٣) استلمنا - ه - مسؤولون
- (٤) سلّمنا - ها - مسؤول

٥٤- عَيِّن الصحيح للفراغ: البنات آداب الضيافة من هنّ، و سوف ها بناتهنّ!

- (١) يتعلّمن - أمّهات - يعلمن (٢) تتعلّمين - أمّه - تعلّمين
- (٣) يعلمن - أمّهات - يتعلمن (٤) تعلّمين - أمّه - تتعلّمين

٥٥- عَيِّن الفعل يختلف عن الأخرى في نوع الباب:

- (١) هذا المرض سيتشر بسرعة في الأنحاء المختلفة من العالم!
- (٢) ما هي البلدان التي لا ينقطع فيها التيار الكهربائي أبداً!
- (٣) في إحدى المعارك انتصر مجاهدو الثورة الإسلامية!
- (٤) قال الأستاذ لنا: هل انتبهتم إلى قصدي أم لا!

٥٦- عيّن عبارة فيها فعّان مجهولان:

- (١) (أ فلا يُنظرون إلى الإبل كيف خلقت)
- (٢) (فاولئك يَدْخُلون الجنة ولا يظلمون شيئاً)
- (٣) «إذا قرئ القرآن فاستمعوا له وانصتوا لعلكم تُرحموا»
- (٤) ما قبلت المعلمة ذلك الجواب من طالبتها عندما سئلت.

٥٧- عيّن الفعل المناسب للفراغ: «..... كتب جديدة عن تعلم اللغة العربية.»

- (١) ألف (٢) ألفت (٣) ألفت (٤) ألفت

٥٨- عيّن ما ليس في المضارع المجزوم:

- (١) لا تُقرّبوا من سوء الظنّ لانه يوقعكم في الخطأ!
- (٢) لينجح في عملك يجب أن يجتهد أكثر فأكثر!
- (٣) هؤلاء طلاب مجذّون فلم يقصروا في أداء الواجبات!
- (٤) لا تبعد عن الكذب حتّى يعتمد الناس على أقوالى!

٥٩- عيّن الفعل المتعدّي:

- (١) نصح المدير من يرمي النفايات في مكان غير مناسب!
- (٢) رجعنا جميعاً من المدرسة إلى بيوتنا مسرورين!
- (٣) قام جميع الطلاب لاحترام أستاذهم!
- (٤) لا يفرغ الشارع من السيارات أبداً!

٦٠- عيّن الفعل يختلف في الوزن أو الباب:

- (١) هذان الذكيان يستران عيوبهما بحسن الأدب!
- (٢) لا يستمع المتكاسلون في هذا الصفّ إلى كلام معلمهم!
- (٣) ربح الإعصار لا يتقل من مكان إلى مكان آخر!
- (٤) نحتفل في هذا اليوم من كلّ سنة بمناسبة ميلاد اخي!

٦١- عيّن الفعل يختلف وزنه:

- (١) لا تتحرّك من مكانك يا ولدي العزيز!
- (٢) البومة تعوّض نقصها في الرؤية بتحريك رأسها!
- (٣) تكلف المعلمة تلميذاتها بأداء واجباتهن!
- (٤) تفتش الطفلة عن أمها في الحديقة الكبيرة!

٦٢- عَيْنُ الْفِعْلِ لَيْسَ مُضَارِعًا:

- (١) لَا تَصْعَدِي الْجَبَلَ فِي هَذَا الْفَصْلِ مِنَ السَّنَةِ!
- (٢) تَعَايَشُوا مَعَ أَصْدِقَانِكُمْ بِسَلْمٍ وَأَمَانٍ يَا بَنِي آدَمَ!
- (٣) الصُّلَحَاءُ يَنْظُرُونَ إِلَى مَا يُقَالُ وَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى قَائِلِهِ!
- (٤) أَنَا وَأُسْرَتِي نَأْكُلُ الْفَطُورَ فِي الصَّبَاحِ بِسُرُورٍ وَنَشَاطٍ!

٦٣- عَيْنُ الْفِعْلِ مُزِيدًا:

- (١) إِنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ!
- (٢) تُرْشِدُنَا الْكِلَابُ إِلَى مَكَانٍ سَقُوطِ طَائِرَةٍ!
- (٣) الطِّفْلَاتُ يَشْعُرْنَ بِالتَّعَبِ عِنْدَ النَّظَرِ إِلَى النُّورِ!
- (٤) الْإِطْفَالُ لَا يَتْرَكُونَ وَحَدَهُمْ فِي الْبَيْتِ!

٦٤- مَا هُوَ الْأَمْرُ مِنْ (فِرق هـ) لِلْمُخَاطَبَةِ مِنْ بَابِ تَفَعَّلَ:

- (١) تَفَعَّلِي
- (٢) تَفَعَّلُوا
- (٣) افْتَعَّلِي
- (٤) تَفَعَّلُوا

٦٥- «سِيْحَصِدُ كُلِّ النَّاسِ مَا يُغْرِسُونَ فِي الدُّنْيَا!». عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي الْمَبْنِيِّ لِلْمَجْهُولِ:

- (١) سِيْحَصِدُ النَّاسِ كُلَّهُمْ مَا يُغْرِسُ!
- (٢) سِيْحَصِدُ مَا يُغْرِسُ فِي الدُّنْيَا!
- (٣) سِيْحَصِدُوا مَا يُغْرِسُوا مِنَ النَّاسِ!
- (٤) سِيْحَصِدُ مَا يُغْرِسُونَ فِي الدُّنْيَا!

٦٦- عَيْنُ الْفِعْلِ يَدُلُّ عَلَى الْإِسْتِمْرَارِ:

- (١) إِنْ يَكُنْ لِسَانُكَ صَادِقًا يَنْفَعِ النَّاسَ!
- (٢) مِنَ الْبَدَايَةِ كَانَ النَّاسُ قَدْ اخْتَلَفُوا لَوْنًا وَلِسَانًا!
- (٣) إِنْ كُنَّا نَجْتَهِدُ كُنَّا نَنْجُحُ فِي أُمُورِنَا!
- (٤) إِنْكَ سَعِيدٌ إِنْ تَشْعُرَ بِاللَّذَّةِ مِنْ نَجَاحِ الْآخِرِينَ!

٦٧- عَيْنُ الْعِبَارَةِ الَّتِي يَوْجَدُ فِيهَا الْفِعْلُ الْمَعْلُومُ وَالْفِعْلُ الْمَجْهُولُ مَعًا:

- (١) جَاءَ النَّاسُ لِيُتَهِنُوا الْعَالَمَ الْفِيزِيَانِي!
- (٢) إِشْتَرَكْتُ فِي جَلْسَةِ تَعَلُّمٍ فِيهَا طَرِيقَةُ حَلِّ الْمَشَاكِلِ!
- (٣) يَزْرُقُ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ!
- (٤) النَّاسُ يَطْلُبُونَ مِنْهُ أَنْ يَحْكُمَ وَيُدِيرَ شُؤْنَهُمْ!

٦٨- عَيْنُ الْكَلِمَةِ الْمُنَاسِبَةِ لِلْفَرَاغِ: «هُوَ فِي الْمَدْرَسَةِ أَمْسَ»:

- (١) لَمْ يَحْضُرْ
- (٢) لَا يَحْضُرُ
- (٣) لَنْ يَحْضُرَ
- (٤) لِيَحْضُرَ

٦٩- عَيْنُ الْخَطَا:

- (١) إِسْتَرْجَعَ ← المصدر
- (٢) تَتَحَدَّثُ ← فعل الأمر
- (٣) تَتَصَاعَدُ ← فعل الأمر
- (٤) إِنْتَقَمْتُمْ ← الباب

٧٠- عَيْنُ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاغِينَ: «لِلْقُرْآنِ مَوَاعِظٌ قِيَمَةٌ يَسْتَطِيعُ أَنْ بِهَا»:

- (١) الشَّبَابُ - يَتَنَفَعُوا
- (٢) النِّسَاءُ - تَتَنَفَعْنَ
- (٣) النَّاسُ - يَتَنَفَعُوا
- (٤) شَابٌ - تَتَنَفَعُ

٧١- كم فعلاً مضارعاً في العبارة التالية: (لَنْ نَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّىٰ تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ)

(١) إثنان (٢) واحد (٣) ثلاثة (٤) أربعة

٧٢- عَيِّنِ الخَطَأَ فِي المَجْهُولِ:

- (١) قَرَأَ المَوْمِنُ الصَّالِحُ آيَاتِ مِنَ القُرْآنِ! قُرِئَ
- (٢) التَّلْمِيذُ السَّاعِي إِغْتَنَمَ الفُرْصَةَ إِغْتِنَامًا! أَعْتَنِمَ
- (٣) يَوْمَ أَمَسَ خَرَّبَتْ العَاصِفَةُ بِيوتًا كَثِيرَةً! خَرَّبَتْ
- (٤) يَسْتَخْرِجُ الفَلَاحُونَ المَاءَ مِنَ البئرِ العَمِيقَةِ! يَسْتَخْرِجُ

٧٣- عَيِّنِ الخَطَأَ:

- (١) فَرَّخَ - يَفْرُخُ - فَرَّخَ - تَفْرِيحُ
- (٢) جَالَسَ - يُجَالِسُ - جَالَسَ - تُجَالِسَةُ
- (٣) أَخْرَجَ - يَخْرِجُ - أَخْرَجَ - إِخْرَاجُ
- (٤) تَشَابَهَ - يَتَشَابَهُ - تَشَابَهُ - تَشَابَهُ

٧٤- عَيِّنِ الخَطَأَ عَنِ الفِعْلِ:

- (١) إِسْتَغْفَرَ العَبْدُ رَبَّهُ! (٢) تَأَدَّبَتْ أُخْتِي عِنْدَمَا سَمِعْتُ كَلَامَ أَبِي!
- (٣) كَسَرَ أُخِي زَجَاجَ غُرْفَتِي! (٤) إِمْتَنَعَ المَعْلَمُ تَلَامِيذَهُ مِنَ الكَسَلِ!

٧٥- عَيِّنِ الفِعْلَ يَخْتَلِفُ (فِي المَعَادِلِ الفَارِسِي):

- (١) كَانَ التَّلَامِيذُ يَقْرَؤُونَ دَرُوسَهُم بِدَقَّةٍ!
- (٢) سَافَرْتُ مَعَ أُسْرَتِي إِلَى مَدِينَةِ أَصْفَهَانَ!
- (٣) كَانَ هَذَا اللُّوحُ عَلَى الجِدَارِ فِي صَفَّنَا!
- (٤) غَسَلَ هَذَا الطِّفْلُ يَدَهُ قَبْلَ الطَّعَامِ!

٧٦- كَيْفَ تَنْفِي هَذِهِ العِبَارَةَ؟ «أَسَافِرُ إِلَى مَدِينَتِي فِي الأَسْبُوعِ القَادِمِ!»

- (١) مَا سَافَرْتُ إِلَى مَدِينَتِي فِي الأَسْبُوعِ القَادِمِ!
- (٢) لَا أَسَافِرُ إِلَى مَدِينَتِي فِي الأَسْبُوعِ القَادِمِ!
- (٣) لَنْ أَسَافِرَ إِلَى مَدِينَتِي فِي الأَسْبُوعِ القَادِمِ!
- (٤) لَمْ أَسَافِرْ إِلَى مَدِينَتِي فِي الأَسْبُوعِ القَادِمِ!

٧٧- عَيِّنِ الفِعْلَ الَّذِي يَخْتَلِفُ عِدَدَ حُرُوفِهِ الزَّائِدَةَ عَنِ البَقِيَّةِ:

- (١) اللَّهُمَّ نُورَ قُلُوبِنَا بِنُورِ الإِيمَانِ!
- (٢) مَنْ يَعْلَمُ هَوْلَاءَ التَّلَامِيذِ؟
- (٣) هَلْ أَنْتَ تُطَالَعُ كُتُبِي فِي حَيَاتِكَ؟
- (٤) القَانُونُ إِشْتَمَلَ جِهَاتٍ مُخْتَلِفَةً مِنَ حَيَاةِ الإِنْسَانِ!

٧٨- عَيِّنِ الصَّحِيحَ لِلْفَرَاغِ: «إِنْ شَاءَ اللَّهُ كُنَّا مِنَ المَدْرَسَةِ بَعْدَ سَنَتَيْنِ.»

- (١) سَتَخْرِجُ
- (٢) تَخْرُجْنَا
- (٣) أَخْرَجُ
- (٤) خَرَجْنَا

٧٩- عَيْنِ الصَّحِيحِ عَنَ وَزَنِ اَفْعَالِ الْعِبَارَةِ التَّالِيَةِ:

«يَحْتَفِلُ النَّاسُ بِهَذَا الْيَوْمِ وَ يُزَيِّنُونَ بِيوتِهِمْ وَ يِلَاحِظُونَ فِيهِ جَمَالَ الرَّبِيعِ!»

(١) يَفْتَعِلُ - يَفْعَلُونَ - يَفَاعِلُونَ
(٢) يَنْفَعِلُ - يَنْفَعِلُونَ - يَفَاعِلُونَ
(٣) يَفْتَعِلُ - يَفْعَلُونَ - يَفَاعِلُونَ
(٤) يَنْفَعِلُ - يَنْفَعِلُونَ - يَفَاعِلُونَ

٨٠- عَيْنِ الصَّحِيحِ لِلْعِبَارَةِ التَّالِيَةِ حَسَبِ الْمَفْهُومِ:

«..... اللّهُ مِنَ الدُّنُوبِ وَ مِنْ الدُّنُوبِ إِلَّا اللّهُ!»

(١) يَسْتَغْفِرُونَ - يَغْفِرُ
(٢) يَغْفِرُ - يَسْتَغْفِرُ
(٣) يَسْتَغْفِرُوا - يَسْتَغْفِرُ
(٤) إِغْفِرُ - غَفَرَ

٨١- عَيْنِ الْمُنَاسِبِ لِلْفِرَاغَاتِ:

«قَالَتْ أُمُّ الْبَنَاتِ: أَيُّهَا الْعَزِيزَاتُ! الْبُرْتَقَالِ مِنْ الْأَشْجَارِ فِي الْحَدِيقَةِ!»

(١) هَوْلَاءِ - جَمَعَنَ - أَوْلَكَ
(٢) هَذِهِ - إِجْمَعَنَ - أَوْلَكَ
(٣) هَذِهِ - يَجْمَعَنَ - تَلَكْ
(٤) هَوْلَاءِ - إِجْمَعَنَ - تَلَكْ

٨٢- عَيْنِ مَا لَا يُوجَدُ فِيهِ فِعْلٌ مَجْهُولٌ:

(١) (وَ لَا تَنْفَعُهَا شَفَاعَةٌ وَ لَا هُمْ يَنْصُرُونَ)
(٢) (يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ يُرْزَقُونَ فِيهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ)
(٣) أَحَبِّي هَجَرُونِي كَمَا تَشَاءُ عُدَاتِي!
(٤) وَ قَدْ تُفَشِّشُ عَيْنُ الْحَيَاةِ فِي الظُّلُمَاتِ!

٨٣- عَيْنِ الصَّحِيحِ لِفِعْلِ الْأَمْرِ مِنْ «تَعَلَّمُونَ» وَ النَّهْيِ مِنْ «إِنزِلَنَ»:

(١) إِعَلَّمُوا - لَا تَنْزِلَنَ
(٢) تَعَلَّمُوا - لَا إِنزِلَنَ
(٣) عَلَّمُوا - لَا تَنْزِلَنَ
(٤) عَلَّمُوا - لَا تَنْزِلَنَ

٨٤- عَيْنِ نَوْعِ الْأَفْعَالِ فِي الْآيَةِ التَّالِيَةِ عَلَى التَّرْتِيبِ: (رَبَّنَا إِنَّا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي لِلْإِيمَانِ أَنْ آمِنُوا بِرَبِّكُمْ فَآمَنَّا)

(١) الْمَاضِي - الْمَضَارِعَ - الْأَمْرَ - الْمَاضِي
(٢) الْمَاضِي - الْمَاضِي - الْمَاضِي - الْأَمْرَ
(٣) الْمَاضِي - الْأَمْرَ - الْمَاضِي - الْمَاضِي
(٤) الْمَاضِي - الْمَضَارِعَ - الْأَمْرَ - الْأَمْرَ

٨٥- عَيْنِ مَا لَيْسَ فِيهِ فِعْلٌ مَنفَعِيٌّ:

(١) مَا أَخْرَجَ هَذَا الْمَعْلَمُ تَلْمِيذًا مِنَ الصَّفِّ أَدْبًا!
(٢) هَلْ تَكْتَبُ رِسَالَةً؟ لَا، أَكْتُبُ وَاجِبَاتِي!
(٣) مَا أَرْسَلْتُمْ هَدِيَّةَ لَصَدِيقِكُمْ الَّذِي أَمْرَكُم بِالْمَعْرُوفِ.
(٤) لَا تَجْتَمِعْ خِصْلَةَ الْبُخْلِ وَ الْكِبْدِ فِي الْمُؤْمِنِ!

٨٦- عَيْنِ الصَّحِيحِ لِكُلِّ فِرَاغٍ:

«..... الْمُدْرَسُ الطَّلَابَ فَ مِنْ كَثِيرًا!»

(١) تَعَلَّمَ - عَلَّمُوا - هُمُ
(٢) عَلَّمَ - تَعَلَّمُوا - هُوَ
(٣) عَلَّمَ - عَلَّمَ - هُوَ
(٤) تَعَلَّمَ - عَلَّمَ - هُمُ

٨٧- فى أى جواب ماجاء المضارع المنصوب :

- ١) التلاميذ خرجوا من صفوفهم ليذهبوا إلى الساحة!
- ٢) لنطالع دروسنا المهمة التى لم ندرسها طول السنة!
- ٣) يجب على المسلمين أن يتحدوا ضد الظالمين المجرمين!
- ٤) يا أهل العلم! أنفقوا من علمكم حتى يرضى الله عنكم!

٨٨- عيّن اللام ناصبة :

- ١) هؤلاء البنات لينظرن عاقبة أعمالهنّ ثمّ يستطعن أن يصلن إلى الدرجات العالية!
- ٢) جميع المؤمنين ليستيقظوا من نوم الغفلة حتى يأخذوا حقوقهم من الظلمة!
- ٣) تكلم الطالبان الفائزان فى المسابقة العلميّة لتفهما سرّ نجاحهنّ!
- ٤) تقول المعلمة لتلميذتها لتُجب هذه الاسئلة فى البيت!

٨٩- عيّن «اللام» غير الناصبة :

- ١) لثربى الأمهات بناتاً صالحات، يسعين كثيراً.
- ٢) الامراء الذين يقبلون الحكومة ليحكموا بالقسط.
- ٣) طلبت من معلمتى لتساعدنى فى فهم الدرس.
- ٤) ركضنا نحو الشارع لنشاهد إصطدام السيارتين.

٩٠- عيّن اللام جازمة :

- ١) حضر التلاميذ فى الصف ليدرسوا.
- ٢) لنا معلم يساعدا فى الدروس.
- ٣) لننجح فى دروسك، اجتهد يا تلميذات.
- ٤) لنساعد صديقنا فى دروسه حتى ينجح.

٩١- عيّن الخطأ للفراغين: «..... عن المخطئ صادقات»

- ١) هم يعفون
- ٢) نحن نعفو
- ٣) أنتن تعفون
- ٤) هن يعفون

٩٢- عيّن باب الافعال التي تحتهما خط:

«تواضعوا لمن تتعلمون منه و لمن تعلمونه!»

- ١) مفاعلة - تفعيل - تفعل
- ٢) مفاعلة - تفعل - تفعيل
- ٣) تفاعل - تفعل - تفعيل
- ٤) تفاعل - تفعيل - تفعل

٩٣- «..... أن على الأعداء و لم ف!» عيّن الخطأ للفراغات:

- ١) اردت / تسلطى / تقنطى / فزت
- ٢) اردن / يتسلطن / يقنطن / فزن
- ٣) ارادوا / يتسلطوا / يقنطوا / فازوا
- ٤) اردنا / تتسلط / اقنط / فزت

٩٤- عَيْنُ الْفِعْلِ يَدُلُّ عَلَى الْبَعِيدِ فِي الْفَارْسِيَّةِ :

- (١) كان الرجل قد اقترح على ولده أن يشترك في السباق!
- (٢) كنتُ أتعب نفسي في القيام بواجباتي ليلاً و نهاراً!
- (٣) لم يقدر هذا الشاعر أن ينشد أكثر من عشرة أبيات!
- (٤) كانت أخت صديقي تلميذةً في صغرها و كانت عند أُمِّي المعلمة!

٩٥- عَيْنُ الْخَطَا:

- (١) الأمر من «تَفَرَّقُوا»: اِنْفَرَقُوا
- (٢) المصدر من «تَرَادَفَ»: تَرَادَفَ
- (٣) الأمر من «تَتَصَيَّرَنَّ»: اِنْتَصَيَّرَنَّ
- (٤) النهي من «تُكَاتِبُ»: لَا تُكَاتِبُ

٩٦- عَيْنُ الصَّحِيحِ حَسَبِ الْأَفْعَالِ:

- (١) أنا سَيِّدُافِعْ .
- (٢) أَنْتُمْ تَضَارِبُوا .
- (٣) أَنْتِ تَتَعَلَّمِينَ .
- (٤) هُنَّ كَرِمَتَنَ .

٩٧- مَا هُوَ عَدَدُ الْأَفْعَالِ فِي الْعِبَارَةِ التَّالِيَةِ: (رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَ ثَبِّثْ أَقْدَامَنَا وَ انصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ

الْكَافِرِينَ.)

- (١) اثنان
- (٢) ثلاثة
- (٣) أربعة
- (٤) خمسة

٩٨- عَيْنُ مَا فِيهِ الْفِعْلُ الْمَجْرَدُ:

- (١) اِحْتَفِظْ بِمَا فِي يَدِكَ فَأَنْتَ مَسْئُولٌ عَنْهُ!
- (٢) يَتَكَوَّنُ الضَّبَابُ فِي الْهَوَاءِ الْبَارِدِ لَيْلًا!
- (٣) لَا تَجَالِسِ الْمَتَمَلِّقَ لِأَنَّهُ لَا يَقُولُ لَكَ الْحَقِيقَةَ!
- (٤) زَلَزَلَتِ الْأَرْضُ فِي مَدِينَةِ قَرَبِ مَدِينَتِنَا!

٩٩- عَيْنُ الْخَطَا:

- (١) هُمُ أَكْرَمُوا - أَنْتُمْ تَكَاثَلْتُمْ - أَنَا إِحْتَرَمْتُ
- (٢) هِيَ جَاهَدَتْ - أَنْتِ تَتَقَدَّمُ - نَحْنُ نَعُودُنَا
- (٣) هُمَا اسْتَغْفَرَا - أَنْتُمَا عَلِمَا - هُنَّ يَفْطِرْنَ
- (٤) هُمَا اِنْكَسَرَتَا - أَنْتُمَا تُكْبِرَانِ - أَنْتُنَّ اِنْتِظِرْنَ

١٠٠- عَيْنُ الْعِبَارَةِ الَّتِي جَاءَ فِيهَا الْمَضَارِعُ الْمَنْصُوبُ وَ الْمَجْزُومُ مَعًا:

- (١) نَطْلُبُ مِنْ رَبِّنَا رِزْقًا وَاسِعًا لِنَسَاعِدَ الْمَسَاكِينَ .
- (٢) أَنَا أَحَاوِلُ أَنْ أَخْذَ رَاتِبِي مِنْ بَيْتِ الْمَالِ .
- (٣) الطَّلَابُ فِي أَيَّامِ الدَّرَاسَةِ لَيْسْتَطِيعُوا أَنْ يَتَكَلَّمُوا بِاللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ .
- (٤) يَشْجَعُنِي الطَّبِيبُ بِتَنَاوُلِ الْعَسَلِ لِعِلَاجِ مَرَضِي الصَّعْبِ .

١٠١- عَيْنُ الْمُنَاسِبِ لِلْفَرَاغِ: «..... نِسَاءٌ قَرِيَّتُهُمْ فِي تَرْبِيَةِ أَوْلَادِهِ.....!»

- (١) كَانُوا- يَحَاوِلُونَ- هُمْ (٢) كَانُوا- يَحَاوِلُونَ- هُمْ (٣) كَانَتْ- تُحَاوِلُ- هُنَّ (٤) كَانَتْ- يَحَاوِلُنَ- هُنَّ

١٠٢- عَيْنُ المضارع المنصوب:

- (١) نجتمع حول الأستاذ لفهم موضوعات مهمة في حياتنا!
- (٢) اليوم لاذهب عند جدتي الحنون لعيادتها لأنها مريضة!
- (٣) يستفيد الشباب من نصائح الكبار لاكتساب التجارب القيّمة!
- (٤) سخر الله الكائنات للإنسان في الطبيعة ليتفجع بها في حياته!

١٠٣- عَيْنُ ما فيه فعلين متعدّين فقط:

- (١) يعيش السمك في البحر و ينتقل من مكان إلى مكان آخر!
- (٢) استغفروا الله و من يغفر الذنوب إلا الله!
- (٣) (ارجعي إلى ربك راضية مرضية)
- (٤) تَبَسَّمَ ثُمَّ تَرَجَّمَ هذه الأفعال و المصادر!

١٠٤- عَيْنُ ما فيه الأفعال المتعدية فقط:

- (١) أَحَبَّ - اشترى (٢) يَشْتَرِي - تنمو (٣) اشترى - رَجَعَ (٤) إجعلوا - إنكسر

١٠٥- «الفعل الذي لا يكمل معناه بالفاعل هو الفعل مثل و»:

- (١) المتعدّي - أرسل - إنكسر (٢) اللازم - قطع - يذكر
- (٣) المتعدّي - قطع - ذكرت (٤) اللازم - يرسل - إنكسر

١٠٦- أيُّ فعل لا يقبل المفعول به:

- (١) انقطع (٢) استغفروا (٣) استخدمنا (٤) بعثتم

١٠٧- عَيْنُ الصحيح حول الفعلين:

«فعلٌ فَتَحَ فعلٌ و معناه و فعلٌ تَفَتَّحَ فعلٌ و معناه

- (١) متعدّد - باز كرد - لازم - بازگشایی كرد.
- (٢) متعدّد - باز كرد - لازم - باز شد.
- (٣) لازم - باز می شود - متعدّد - باز می شود.
- (٤) لازم - باز كن - لازم - باز شد.

١٠٨- عَيْنُ ما فيه الأفعال اللازمة فقط:

- (١) انقطع - تَرَجَّمَ (٢) غَفَرَ - رَجِمَ (٣) مَنَعَ - اسْتَغْفَرَ (٤) يحدث - يَنْقَطِعُ

١٠٩- عَيْنُ الصحيح للفراغين: «أرسلني والدي إلى خارج المدينة لـ على تجارب في حياتي!»

- (١) حصل - الكثيرة (٢) حصل - كثيرة (٣) حصل - كثيرة (٤) حصل - كثيرة

١١٠- عَيِّن الأفعال المناسبة لضمائر سؤال:

- «نَحْنُ - هُنَّ - أَنْتُمْ - أَنْتَن - هِيَ»
(١) لا نَصْرُخُ - وصلتَن - كُثْم - ذهبْتَن - قامت
(٢) لا نَصْرُخُ - وصلنَ - كُثْم - ذهبْتَن - قامت
(٣) نَصْرُخُ - وصلنَ - كُثْم - ذهبنَ - قامت
(٤) انصَحُ - وصلنَ - كُثْم - ذهبنَ - قاما

١١١- عَيِّن الأفعال التي تناسب مع أفعال السؤال من حيث الضمير:

- «أَنْزَلَا - لَيْسَتْ - ما وضعوا - يكتشون»
(١) قاما - خرجتَ - يشاهدونَ - إكتشفوا
(٢) قاما - خرجتَ - تُشاهدُ - يكتشفان
(٣) قاما - خرجتَ - يشاهدونَ - إكتشفوا
(٤) قاما - خرجتَ - ذهبوا - تذهيبنَ

١١٢- عَيِّن الصحيح في نفي هذه العبارة:

- «نرجع اليهم بالأكياس المملوءة في الأسبوع القادم!»
(١) لم نرجع ... (٢) لمّا نرجع ... (٣) ما رجعنا ... (٤) لن نرجع ...

١١٣- عَيِّن ما ليس فيه المضارع المجزوم:

- (١) يا بُنَيَّ احبب قومك يحبوك و تواضع لهم يرفعوك!
(٢) لا يحصل المرء الطمّاع على كلِّ ما يحرص!
(٣) ما تزرع من الخير أو الشرِّ يرجع اليك أخيراً!
(٤) ليكن أحبُّ الدّخائر اليك ذخيرة العمل الصالح!

١١٤- «..... المؤمنون في الإنفاق إلى الفقراء!». عَيِّن غير المناسب للفراغ:

- (١) ليقصُرَ (٢) لا يقصُرَ (٣) لا يقصُرُ (٤) لم يقصُرَ

١١٥- «هؤلاء الأثمات لم يفِرْطن في أعمال البيت حتّى الآن!». عَيِّن الصحيح في نفس المعنى: هؤلاء

- الأثمات
(١) إن فرِطن ... (٢) لا يفِرْطن ... (٣) ليفِرْطن ... (٤) ما فرِطن ...

١١٦- «قالت الأم: لا حيلة إلّا أن ... في الدّروس، يا تلميذات!». عَيِّن الصحيح:

- (١) نَجْتَهِدُن (٢) يَجْتَهِدُن (٣) نَجْتَهِدُوا (٤) نَجْتَهِدِي

١١٧- عَيِّن ما ليس فيه المضارع المنصوب:

- (١) لا يحصل على النجاح من يكسل.
(٢) اصبر حتّى أرسل إليك رسالة.
(٣) ذهبوا إلى المدرسة ليتكلّموا مع المعلم.
(٤) اجلسوا في الصفّ حتّى أرجع من الساحة.

١١٨- عَيْنُ الْخَطَا فِي الْأَمْرِ:

- (١) تُحْسِنُ ← أَحْسِنُ (٢) تُقَدِّمُونَ ← قَدِّمُوا
- (٣) تُجَالِسُونَ ← أَجَالِسُوا (٤) تُجَاهِدُونَ ← جَاهِدُوا

١١٩- عَيْنُ الْمَزِيدِ الثَّلَاثِيَّ بِزِيَادَةِ حَرْفَيْنِ:

- (١) «أَنَا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ»
- (٢) «وَلَا تَجَادِلُوا أَهْلَ الْكِتَابِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ»
- (٣) إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَ لَا تَجَسَّسُوا.
- (٤) قَالَ ابْنُ أُمِّ: إِنَّ الْقَوْمَ اسْتَضَعَفُونِي.

١٢٠- عَيْنُ اللَّامِ نَاصِبَةً:

- (١) لَا بَعْدَ نَفْسِي عَنِ الْكُذْبِ، أَحَاوَلُ كَثِيرًا!
- (٢) فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ عَجَائِبٌ كَثِيرَةٌ لِيَتَّبِعَهُ الْإِنْسَانُ!
- (٣) الْكُذْبُ عَمَلٌ قَبِيحٌ، لِيَجْتَنِبَهُ!
- (٤) لَوْ كُنْتُ تَحْتَمِلُ الْمَصَاعِبَ لَوَصَلْتُ إِلَى هَدْفِكَ!

١٢١- عَيْنُ الْفِعْلِ الْمَجْهُولِ:

- (١) هَلْ كَانَتْ قَبِيلَتَا يَأْجُوجَ وَ مَا جُوجَ مَتَمَدَّنَتَيْنِ!
- (٢) رَجُلَانِ هَاتَيْنِ الْقَبِيلَتَيْنِ يُخْرِبُونَ بَيْوتَنَا!
- (٣) نُصَحْتُ بِقِرَاءَةِ كِتَابٍ مَفِيدٍ حَوْلَ الْكُهْرِبَاءِ!
- (٤) أَسَاعَدُهُ فِي تَعَلُّمِ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ!

١٢٢- عَيْنُ فِعْلًا يَدُلُّ عَلَى الْأَمْرِ:

- (١) الزَّمْلَاءُ تَعَارَفُوا بَعْدَ حَصَّةِ الْكِيمِيَاءِ فِي صَفْهِمِ!
- (٢) اِعْتَصَمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَ مَا تَفَرَّقُوا!
- (٣) الْوَلَدُ فَرَحَ أُمَّةً بِدَرَجَاتٍ مِمْتَازَةً كَسَبَهَا!
- (٤) جَالَسُوا مِنْ يُقَرِّبُكُمْ إِلَى الطَّرِيقِ الصَّوَابِ!

١٢٣- عَيْنُ مَا لَيْسَ فِيهِ مِنْ بَابِ «افْتِعَالٍ»:

- (١) اِنْتَفَعْنَا لِيَبِّعَ بَيْتَنَا وَ شَكَرْنَا رَبَّنَا لِنِعْمِ الَّتِي اَعْطَانَا!
- (٢) اِعْتَذَرْتُ مِنْ اِثْمِي وَ هِيَ مَا قَبِلْتَ مِنِّي حَتَّى الْيَوْمِ!
- (٣) اَرَأَيْتَ اِنْ تَثْقَلَ الرِّيحُ الْهَوَاءَ مِنْ مَكَانٍ إِلَى مَكَانٍ اٰخَرَ!
- (٤) اِنْفَتَحَتِ الزَّهْوَرُ وَلَكِنْ مَا شَاهَدْنَا الرَّبِيعَ بِجَمَالِهِ!

١٢٤- عَيْنُ الْفِعْلِ الَّذِي يَحْتَاجُ إِلَى الْمَفْعُولِ:

- (١) يَلْعَبُ ثَلَاثَةُ طُلَابٍ مِنْ صَفْعْنَا فِي فَرِيقِ كُرَةِ الْمَنْضَدَةِ!
- (٢) اِسْتَعْلَى ثَلَاثُونَ مَوْظِفًا فِي اِدارَةِ الْمَرُورِ حَتَّى الْاَنِّ!
- (٣) لِلشَّمْسِ ضِيَاءٌ وَ حَرَارَةٌ تَنْتَشِرُ فِي كُلِّ الْمَنْظُومَةِ الشَّمْسِيَّةِ!
- (٤) بَحِثْ فِي الْاِنْتَرْنِتِ وَ كَتِبْ مَقَالَةً جَامِعَةً عَنِ الضَّوِّ!

١٢٥- عَيْنُ الْخَطَا (بِالنَّظَرِ إِلَى مَعْنَى الْأَبْوَابِ):

- (١) يَتَّبِعُهُ النَّاسُ بَعْدَ مَوْتِهِمْ! (٢) تَكَلَّمَ التَّلْمِيزُ بِاللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ!
- (٣) انْقَطَعَ هَذَا الرَّجُلُ آمَالَهُ! (٤) يَسْتَغْفِرُ الْمُؤْمِنُ رَبَّهُ دَائِمًا!

١٢٦- عَيْنُ الْفِعْلِ مَزِيدًا:

- (١) أَنْزَلَ اللَّهُ الْمَطَرَ وَالثَّلْجَ مِنَ السَّمَاءِ!
- (٢) أَتْرَكَ بَيْتِي لِلذَّهَابِ إِلَى الْمَدْرَسَةِ!
- (٣) أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ نِعْمَ اللَّهِ!
- (٤) لَا أَفْقَدُ صَدِيقَاتِي الْمَخْلُصَاتِ بِسُوءِ خَلْقِي!

١٢٧- عَيْنُ فِعْلِ الْأَمْرِ:

- (١) أَخْتِي اسْتَمَعِي إِلَى صَوْتِ النَّهْرِ الْجَمِيلِ!
- (٢) أَخْتِي تَخْرُجَتْ مِنَ الْجَامِعَةِ بَعْدَ أَرْبَعِ سِنَوَاتٍ!
- (٣) تَعَطَّرْتُ أَنفِي نَفْسَهَا وَقْتُ الصَّلَاةِ بِرَائِحَةِ طَيِّبَةٍ!
- (٤) اسْتَلَمْتُ أَنفِي مَلْفَى الدَّرَاسِيِّ لِلسَّنَةِ الْمَاضِيَةِ!

١٢٨- كَمْ عِبَارَةٍ مِنَ الْعِبَارَاتِ التَّالِيَةِ لَهَا فِعْلٌ حُدِّفَ فَاعِلُهُ:

- الف- أَشَاهَدُ فِي بَرْنَامِجِ تَلْفِزِيُونِيِّ أَعْمَاقِ الْمَحِيطِ!
- ب- تَسْطِيعُ الْحَرْبَاءُ أَنْ تُدِيرَ عَيْنِيهَا دُونَ أَنْ يَحْرُكَ رَأْسُهَا!
- ج- لَا تُعَاشِرُ الْجَاهِلَ لِأَنَّهُ سَاطِرُ عَيْبِكَ!

د- أَصْوَاتُ الْعَصَافِيرِ تُسْمَعُ فِي حَدِيقَةِ جَدِّي مِنَ الصَّبَاحِ الْبَاقِرِ!

- (١) وَاحِدَةٌ
- (٢) اِثْنَانِ
- (٣) ثَلَاثِ
- (٤) أَرْبَعِ

١٢٩- عَيْنُ مَا لَا يَشْتَمَلُ عَلَى الْمَضَارِعِ الْمَنْصُوبِ:

- (١) إِفْرَأْ نَصْتِكَ لِاسْمِعْ صَوْتِكَ وَاتَأَمَّلْ فِي كَلَامِكَ!
- (٢) ذَهَبْنَا إِلَى السُّوقِ الْكَبِيرِ كَيْ نَشْتَرِيَ اطْعَمَةَ نَحْتِاجُ إِلَيْهَا!
- (٣) يَجِبُ أَنْ نَخَافَ مِمَّنْ يَعْتمِدُ عَلَيَّ نَفْسَهُ دَائِمًا!
- (٤) لَمْ يَفْشَلْ مِنْ إِتْخَذَ الْإِجْتِهَادَ وَالْكَفَاحَ لِلْوَصُولِ إِلَى الْغَلَى!

١٣٠- عَيْنُ الْمَاضِيِ وَالْمَضَارِعِ وَالْأَمْرِ عَلَى التَّرْتِيبِ:

- (١) نَزَلَ - انزَلَ - نَزَلُ
- (٢) عَبَدْنَا - اعْبُدْ - اعْبُدْ
- (٣) أَمَرْتُ - يَأْمُرْ - أَمَرْتُ
- (٤) عَاهَدْتُ - انزَلْ - أَسَاعِدْ

١٣١- مَا هُوَ الصَّحِيحُ عَنْ فِعْلِ «أَصْبِرْ»؟:

- (١) مَضَارِعٌ - مَتَكَلَّمٌ مَعَ الْغَيْرِ
- (٢) أَمْرٌ - مَفْرُودٌ مَذْكُورٌ مَخَاطَبٌ
- (٣) مَضَارِعٌ - مَتَكَلَّمٌ وَحْدَهُ
- (٤) أَمْرٌ - مَتَكَلَّمٌ وَحْدَهُ

١٣٢- اِنتَخِبْ كَلِمَةً مَنَاسِبَةً لِلْفَرَاغِ «قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ص)، لَمْ لِجَمْعِ الْمَالِ».

- (١) تَبِعْتُ
- (٢) تَبِعْتُ
- (٣) تَبِعْتُ
- (٤) تَبِعْتُ

١٣٣- مَيِّز الخَطَأ مِنَ المُنْتَخِبَاتِ (عَلِّمَ ← بِهِ بَابُ تَفْعِيلِ)

- (١) عَلَّمَ ← المَاضِي (٢) الأَمْرُ المَخَاطَبُ ← إِعَلَّمْ
(٣) المَضَارِعُ ← يَعَلِّمُ (٤) المَصْدَرُ ← تَعْلِيمٌ

١٣٤- كَمْ فِعْلاً فِي العِبَارَةِ التَّالِيَةِ: «حَمَلَتْ وَالدِّي الَّذِي لَمْ يَشْفِ مِنْ مَرَضِيهِ إِلَى خَارِجِ المَدِينَةِ وَ القَيْتِهِ

إِلَى زَاوِيَةِ وَ تَرَكَتَهُ»

- (١) أَرْبَعَةٌ (٢) ثَلَاثَةٌ (٣) خَمْسَةٌ (٤) اثْنَانِ

١٣٥- مَا هُوَ الخَطَأُ عَنِ مَصْدَرِ «التَّنْزِيلِ»؟

- (١) الفِعْلُ المَضَارِعُ: يَنْزِلُ (٢) فِعْلُ الأَمْرِ: تَنْزَلُ (٣) اسْمُ المَفْعُولِ: المُنْزَلُ (٤) الفِعْلُ المَاضِي: نَزَلَ

١٣٦- عَيِّنْ مَا فِيهِ الفِعْلُ اللَازِمُ:

- (١) إِنَّ اللّهَ خَلَقْنَا مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَى!
(٢) مَا شَاهَدْنَا سَقُوطَ الأَسْمَاكِ فِي بِلَدِنَا حَتَّى الآنَ!
(٣) بَعْضُ الظَّاهِرَاتِ قَدْ حَيَّرَتِ النَّاسَ فَمَا وَجَدُوا لَهَا جَوَاباً!
(٤) تَتَنَقَّلُ الرِّيحُ الشَّدِيدَةُ مِنْ مَكَانٍ إِلَى مَكَانٍ آخَرَ فَيُصْبِحُ الإِعْصَارُ!

١٣٧- عَيِّنِ الفِعْلَ المَاضِي:

- (١) شَجَعْنَا عَلَى الإِجْتِهَادِ! (٢) عَلَّمْنَا المُعَلِّمُونَ دَرَسَ الحَيَاةِ!
(٣) عَاشُوا تَعَايِشاً سَلْمِيّاً! (٤) أَغْلِقُوا نَوَافِذَ الحُجُرَاتِ!

١٣٨- عَيِّنِ الفِعْلَ المَتَعَدِي بِمَفْعُولَيْنِ:

- (١) المُسَلِّمُونَ قَدْ بَلَغُوا مَكَانَةَ عَالِيَةً فِي العُلُومِ فِي القُرُونِ المَاضِيَةِ.
(٢) نَجْعَلُ أَيَّامَ الشَّبَابِ مِنْ عَمْرِنَا مَجَالاً تَعَلَّمَ العِلْمَ وَ الأَدَبَ.
(٣) نُطَالِعُ دُرُوسَنَا كُلَّ الأَيَّامِ مَطَالَعَةً دَقِيقَةً.
(٤) البَارُودِي أَحْسَنُ أَنْ بِلَادَهُ تَعَانِي الكَسَالَةَ وَ الخَمُولَ.

١٣٩- عَيِّنِ الصَّحِيحَ:

- (١) الأَمْرُ مِنْ «تُدْخِلِينَ»: أَدْخُلِي
(٢) النَّهْيُ مِنْ «تُقْبِلِينَ»: لَا تُقْبِلِينَ
(٣) المَصْدَرُ مِنْ «تُعَاهَدُ»: مُعَاهَدَةٌ
(٤) المَاضِي مِنْ «تَنْضَارِبُ»: ضَارِبُنَا

١٤٠- عَيِّنِ الصَّحِيحَ فِي النُّهْيِ:

- (١) تَتَحَوَّلُ ← لَا تَتَحَوَّلْ (٢) تُعَلِّمُونَ ← لَا يُعَلِّمُوا
(٣) تَحْتَفِلْنَ ← لَا تَحْتَفِلْنَ (٤) تَعْذِرَانِ ← لَا تَعْذِرَانِ

۱- گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

«لا تَنْظُرُوا»: نگاه نکنید (فعل نهی جمع مذکر مخاطب)، «انظروا»: نگاه کنید (فعل امر جمع مذکر مخاطب)

۲- گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

- (۱) لا نَشُوقُ ← فعل نفی است نه نهی ← کسی را که تنبلی می‌کند تشویق نمی‌کنیم.
(۲) «لا تقنطوا» صحیح است. ← چون جمع مذکر مخاطب است باید نون پایان این فعل در حالت نهی حذف شود.
(۳) با توجه به ضمیر جمع مؤنث مخاطب «انتن» و فعل مضارع بعدش «تمارسن» باید فعل نهی که وابسته به این ضمیر و فعل است به صورت جمع مؤنث مخاطب «لا تَعْتَرْنَ» بیاید.

۳- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اشتباهات سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): تَخْتَلِفْنَ ← يَخْتَلِفْنَ

گزینه (۲): اِحْتَفَلُوا ← اِحْتَفِلُوا

گزینه (۴): اِسْتَلَمَ ← اِسْتَلَمْتُ / اِنْكَسِرُوا ← اِنْكَسَرُوا

۴- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. فعل‌های این سؤال عبارت‌اند «قال ← ماضی / ينصح ← مضارع / يرمي ← مضارع»

۵- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. شکرتم: ماضی / ستینزل: مضارع / لا تقربا: نهی / قدزت: ماضی / اجعل: امر (رد سایر گزینه‌ها)

۶- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در این گزینه فعلهای (اجتنب، تعلم، زين) فعل امر هستند اما در بقیه گزینه‌ها چنین نیست.

۷- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:

(۱) همگی بر وزن «افعل» هستند.

(۲) استفعل / افعل / استفعل

(۳) افعل / افعل / انفعل

(۴) تفاعل / تفاعل / تفاعل

۸- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. با توجه به فعل «تشرین» به ضمیر مفرد مؤنث مخاطب (انت) نیاز داریم و با توجه به فعل «یصترخن» به ضمیر جمع مؤنث غایب (هن) نیازمندیم.

۹- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «ارسلوا» امر باب افعال است. ← دانشمندان را برای بررسی در مورد دلفین‌ها بفرستید.

در سایر گزینه‌ها: گزینه (۲): «تذکرت»، گزینه (۳): «تعلمنا»، گزینه (۴): «کلم»، همگی افعال ماضی هستند.

۱۰- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. اگر «التلمیذ» را مفعول حساب کنیم، فعل‌های معلوم «تکرم: گرامی می‌داریم» و «کرما: گرامی بدارید» را می‌توانیم در جای خالی بگذاریم. اگر «التلمیذ» را نائب‌فاعل حساب کنیم، فعل «کرما» به عنوان فعل مجهول، مناسب جای خالی است اما چون فعل «کرمت» مؤنث است نمی‌توانیم آن را مناسب جای خالی بدانیم.

۱۱- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. با توجه به این‌که «الزوار» جمع «زائر» و مذکر است، باید فعل للمخاطبین آورده شود.

۱۲- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ساكْتُبُ ← كُنْ اكتب

نکته: فعل مضارعی که همراه با «سَ - سوف» باشد با حرف آینده‌ی منفی «لَنْ» منفی می‌شود.

۱۳- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی پاسخ فعل‌های «أَمَنْتُ: ایمان آوردم» و «لَا تُؤْمِرُ: میوه نمی‌دهد» لازم [بدون مفعول] هستند.

۱۴- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در این گزینه با توجه به مفهوم جمله، لا از نوع لا نهی است و نه لا نفی، بنابراین نوع آخر آن باید حذف گردد: «لا تُیأسوا»

۱۵- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در این گزینه فعل در باب «افتعال» است، اما در بقیه گزینه‌ها در باب «انفعال» می‌باشد.

۱۶- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): «یتعاون: همیاری می‌کنند» فعل ثلاثی مزید از باب تفاعل و لازم است. دقت کنید که فعل‌های باب‌های «تفاعل» و «انفعال» لازم‌اند. (مفعول‌ناپذیر)

گزینه (۲): «أشاور: مشورت می‌کنم» فعل ثلاثی مزید و متعدی است. / «أبدأ: شروع می‌کنم» فعل لازم است، اما ثلاثی مجرد می‌باشد.

گزینه (۳): «تحدث: رخ می‌دهد» فعل لازم و ثلاثی مجرد است.

گزینه (۴): «تفرغ: خالی می‌شود» فعل لازم و ثلاثی مجرد است.

۱۷- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:

(۱) «جالس: هم‌نشینی کن» فعل امر از باب «مفاعلة» است.

(۲) «تلاحظ: می‌بیند» فعل مضارع از باب «مفاعلة» است.

(۳) «تواضع: فروتنی کردند» فعل ماضی از باب «تفاعل» است.

(۴) «تکاتب: نامه‌نگاری می‌کند» فعل مضارع از باب «مفاعلة» است.

۱۸- گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

تفعیل (ص: تفعیل)

۱۹- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. گزینه‌ای را مشخص کنید که در آن فعلی نیست که بر ماضی بعید دلالت کند: ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

(۱) «تَوَلَّدْتُ» فعل ماضی در جمله‌ی وصفیه است که پس از فعل ماضی «رَجَعْتُ» آمده و بر ماضی بعید دلالت دارد.

ترجمه: پس از تحصیل دانشگاهی‌ام به روستایی بازگشتم که در آن متولد شده بودم!

(۲) «كَانَتْ ... نَالَتْ» («كان» + فعل ماضی) بر ماضی بعید دلالت دارد.

ترجمه: مدرسه‌مان در مسابقات قبلی جوایزی به دست آورده بود!

(۳) «كُنَّا حَضَرْنَا» («كان» + فعل ماضی) بر ماضی بعید دلالت دارد.

ترجمه: همراه پدرانمان در جشن مدرسه حاضر شده بودیم!

(۴) در این گزینه فعلی معادل با ماضی بعید وجود ندارد. «نُطَلِّعُ» فعل مضارع در جمله‌ی وصفیه است که پس از فعل

ماضی «أَهْدَيْتُ» آمده و به صورت ماضی استمراری ترجمه می‌شود.

ترجمه: کتاب‌هایم را به کتابخانه‌ای هدیه کردم که در آن با هم‌کلاسی‌هایم مطالعه می‌کردیم!

۲۰- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. با آن که «گی» بر سر فعل نفی «لَا تُبَغِضَنَّ» آمده، اما شکل ظاهری آن را تغییر نداده است،

زیرا فعل‌های مضارع جمع مؤنث هیچ‌گاه تغییر شکل نمی‌دهند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: فعل «حَزَنُوا» بدون «گی» به صورت «تَحْزَنُونَ» بوده است.

گزینه «۳»: در این گزینه، فعل منفی به کار نرفته است.

گزینه «۴»: فعل «أَتَأَخَّرَ» بدون «گی» به صورت «أَتَأَخَّرُ» بوده است.

۲۱- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در این گزینه «اجلس» ماضی است و مضارع آن «يجلس» بر وزن يَفْعِلُ از باب افعال

می‌باشد.

۲۲- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. أعطى: فعل ماضی

ترجمه: پروردگارم نعمت‌های بسیاری در زندگی‌ام به من داد. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) أَرْسِلَ: فعل مضارع اول شخص

ترجمه: پیامبران را برای هدایت بشر می‌فرستم.

(۳) تُعَلِّمُ: فعل مضارع سوم شخص مفرد مؤنث

ترجمه: معلم اخلاق خوب را یاد می‌کند.

(۴) تُكْرِمُ: فعل مضارع سوم شخص مفرد مؤنث

ترجمه: این دانش‌آموز معلمش را در همه‌ی احوال گرامی می‌دارد.

- ۲۳-** گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اُکَّد: تأکید کن + فعل امر از باب تفعیل است، زیرا «عین الفعل» در آن حرکت کسره دارد. ترجمه‌ی عبارت: بر صداقت تأکید کن، زیرا مردم از آن سود می‌برند. بررسی سایر گزینه‌ها:
- (۱) تَعَلَّمَ: فعل ماضی
 - ترجمه: زبان عربی را یاد گرفت، زیرا آن برای فهم قرآن ضروری می‌باشد.
 - (۲) اَعْتَصِمَ: فعل مضارع / لا اَفْرُق: فعل مضارع نفی
 - ترجمه: به ریسمان خدا چنگ می‌زنم و میان مسلمانان تفرقه نمی‌اندازم.
 - (۴) تَحَرَّكَ: مصدر
 - ترجمه: حرکت کردن سر جغد از شگفتی‌های جهان است.
- ۲۴-** گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:
- (۱) «تَعَرَّفُوا» فعل مضارع از شکل فعل «تَفَعَّل» است.
 - ترجمه: آیا ساکنان جنوب ایران را می‌شناسید؟
 - (۲) «تَعَلَّمُوا» در این جمله فعل امر از شکل فعل «تَفَعَّل» است.
 - ترجمه: ای دانش‌آموزان درس را با دقت یاد بگیرید!
 - (۳) «تَخَرَّجَ» فعل ماضی از شکل فعل «تَفَعَّل» است.
 - ترجمه: دانشجو از دانشگاه دو سال بعد دانش‌آموخته شد.
 - (۴) «تَعَلَّمَ» فعل مضارع از شکل فعل «تَفَعَّل» است.
 - ترجمه: ای معلم چگونه درس را این‌گونه به خوبی آموزش می‌دهی؟
- ۲۵-** گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «حاوَلُوا» (تلاش کردند) و «اَرْسَلُوا» (فرستادند) فعل‌های متعدی موجود در عبارت هستند. (دو فعل متعدی: اِثْنَان)
- دقت کنید: «ما يَتَسَّن» (نامید نشد) فعل لازم است. هم‌چنین «معرفة» (شناخت) و «التعريف» (شناخت) مصدر می‌باشند.
- ۲۶-** گزینه ۴ پاسخ صحیح است. هم اِفْتَتَحُوا: آن‌ها باز کردند. / هم اِسْتَلَمَا: آن دو دریافت کردند. / اَنْتُنَّ تَخْرُجْنَ: شما دانش‌آموخته شوید / هُنَّ تَخْرُجْنَ: آن‌ها دانش‌آموخته شدند.
- ۲۷-** گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «الجيران» جمع مکسر و مذکر است. [رد گزینه‌های ۱ و ۲]
- دقت کنید در گزینه‌ی ۴ «اِسْتَعْمَلُوا» فعل امر است و نمی‌تواند جواب صحیح باشد.
- ترجمه‌ی عبارت: همسایگان یاد گرفتند چگونه برق را به کار ببرند.
- ۲۸-** گزینه ۳ پاسخ صحیح است. زمانی که «حروف ناصبه + فعل مضارع» داشتیم فعل مضارع، منصوب است.
- (۱) اَنْ ← حرف ناصبه
 - (۲) كُنْ ← حرف ناصبه
 - (۴) حَتَّى ← حرف ناصبه
- نکته: اِنْ ← از ادوات شرط است و باعث مجزوم شدن دو فعلی پس از خود می‌شود.

۲۹- گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

فرمول تشکیل ماضی استمراری = فعل مضارع + فعل مضارع
وابسته به فعل قبلش

(۱) نَجْتَهُدُ + يَطْلِبُهُ ← مضارع التزامی
مضارع مضارع

(۲) شَارَكَ + نَحْتَرِمُهُ ← مضارع استمراری
ماضی مضارع

(۳) نَسَعَى: مضارع اخباری / رَضِيَ: تا راضی بشوند: این فعل ماضی است نه مضارع

(۴) شَارَكْنَا + تَعَلَّمُ ← ماضی بعید
ماضی ماضی

۳۰- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «تَعْمَلُونَ»: مضارع مرفوع با ثبوت «ن» اعراب صحیح است زیرا قبل از آن حروف ناصبه نیامده است. (ردّ گزینه‌ی ۲) / «من» از ادات شرط و مجزوم‌کننده‌ی فعل مضارع بعد از خود است پس «يَضِيْعُ» صحیح است. (ردّ گزینه‌های ۳ و ۴)

۳۱- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تشریح سایر گزینه‌ها:

(۱) «أَنْ يُجَادِلَا» صحیح است. حرف «أَنْ» ناصبه موجب حذف «ن» پایان فعل‌های جمع مذکر و مثنی و مؤنث مخاطب می‌شود.

(۳) أَنْ نُجَالِسَ ← اولین حرف فعل مضارع از باب «مفاعلة» مذموم (۴) است.

نُجَالِسُ ← صحیح / نُجَالِسُ ← صحیح / نُجَالِسُ ← خطأ

(۴) أَنْ تَذْهَبُوا ← توضیحات گزینه‌ی ۱

۳۲- گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

«لَا يَتَكَلَّمُ» مضارع غائب است پس نهی نیستند و حرف «لَا» قبل از آن‌ها حرف «نهی» است. (ردّ گزینه‌های ۳ و ۴)

طبق ضمیر «ها» که ضمیر متصل غائب است پس فعل «لَا تَتَكَلَّمُ» فعل نفی است نه نهی. (ردّ گزینه‌ی ۱)

طبق قرینه‌ی «یا طالب» که مخاطب است پس فعل «لَا تَتَكَلَّمُ» هم نهی مخاطب است.

۳۳- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. فعل مضارع بعد از حرف جازمه‌ی «لَمْ» باید مجزوم باشد ← لَمْ نَسْتَمِعْ (ردّ گزینه‌ی ۲)

شما با او در کلاس حرف نزنید ← لَا تَتَكَلَّمَا

فعل نهی برای مثنی

طبق ضمیر مثنای «أنتما»، «تتكلما» نادرست است. (ردّ گزینه‌ی ۴)

فعل «تتكلمان» در حالت نهی و مجزوم باید مجزوم به حذف نون پایانش باشد زیرا جمع مؤنث سالم نیست. (ردّ

گزینه‌های ۳ و ۲)

۳۴- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در این عبارت «قُرئ» و «أُتْرِحَمُون» هر دو مجهول هستند. در بقیه گزینه‌ها تنها یک فعل مجهول دیده می‌شود که به ترتیب عبارتند: «لا یُظْلَمُونَ، تُجَزَوْنَ، أَمِرْتُ».

۳۵- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. حروف اصلی این فعل «قطع» می‌باشد و «ن» جزء حروف اصلی فعل نیست. در سایر گزینه‌ها: گزینه (۱): «حسن»، گزینه (۲): «نشر»، گزینه (۳): «نظر»، حروف اصلی افعال هستند.

۳۶- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در سایر گزینه‌ها:
(۱) «إنتصروا»: باب افتعال / ۲ «استمعت»: باب افتعال / ۴ «تُكَاتِبُ»: باب مفاعلة

۳۷- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «مطاوعة» یعنی «اترپذیری» که از معناهای باب‌های «تفعل و افتعال» است. مثلاً: منع الطیبی المریض عن بعض الأعمال فامتنع: پزشک بیمار را از بعضی کارها منع کرد، مریض هم (از انجام آن کارها) خودداری کرد.
بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: پدر فرزندش را ادب کرد، ولی ادب کردنش بسیار سخت بود. (اگر در قسمت دوم عبارت، فعل «تأدب» می‌آمد، «مطاوعة» محسوب می‌شد.)

گزینه ۲: استادم به من درس‌های مهمی را یاد داد و من هم آن‌ها را یاد گرفتم. «عَلِمْتُ» روی فعل «تَعَلَّمْتُ» اثر گذاشته، یعنی «مطاوعة» صورت گرفته است.

گزینه ۳: پیامبران حق را تبیین کردند تا راه راست را تبیین نمایند.

گزینه ۴: سرباز بسیار تلاش کرد تا بر دشمنش چیره شود. «محاولة» مفعول مطلق نوعی است.

۳۸- گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

ترجمه‌ی گزینه‌ی ۲: «دانش‌آموز باید علم را طلب کند و تنبلی نکند تا خیر به او نزدیک شود!» در این جا حرف «لام» در «لیطلب» امری و جازمه است، اما حرف «لام» در «لیقرب» نشان‌دهنده‌ی علت و دلیل است و ناصبه محسوب می‌شود. تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: حرف «لام» در «لیطول» ناصبه و در «لک» جازه است.

گزینه ۳: حرف «لام» در «لیشاهد» ناصبه است.

گزینه ۴: حرف «لام» در «لأنکلم» ناصبه است.

۳۹- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. با توجه به معنی (در روز اول مدرسه دانش‌آموزان به یکدیگر معرفی می‌شوند) مصدر فعل «تعرف» بر وزن «تفعل» است نه «تفعیل»، برخلاف گزینه‌های دیگر

۴۰- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ترجمه‌ی عبارت سؤال: کارگران چیزی را از کارخانه‌ها خارج نکردند.
ترجمه‌ی گزینه‌ها:

(۱) خارج کردند (۲) خارج شدند (۳) دانش‌آموخته شدند (۴) خارج کنید

۴۱- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «حَدَّثَ» فعل ماضی و بدون حروف زائد است.

دقت کنید: «تعرف» در این جا مصدر است و فعل نیست. ترجمه‌ی گزینه‌ها:

- (۱) آشنایی برخی با برخی دیگر، در کلاس اتفاق افتاد.
- (۲) مادر در تربیت فرزندان خود تلاش می‌کند.
- (۳) آن غده‌ها مایع پاک‌کننده‌ای را ترشح می‌کنند.
- (۴) آن زبانی خاص دارد برای این که با دیگران ارتباط برقرار کند و یکدیگر را بفهمند.

۴۲- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. برای نفی فعلی که با «سَ سوف» آمده است (فعل مستقبل)، فقط از «لن» استفاده می‌شود و هیچ‌گاه «کن» و «سَ یا سوف» با هم نمی‌آیند.

۴۳- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. شکل صحیح امر سایر گزینه‌ها:

- (۱) اَنْزِلْ (از باب افعال است)
- (۲) حَدِّثْ (از باب تفعیل است)
- (۳) اِذْهَبْ (ثلاثی مجرد است)

۴۴- گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

فرمول تشکیل ماضی استمراری = فعل ماضی + فعل مضارع
وابسته به فعل قبلش

طلبنا + لا یترکونا ← «در مشکلات سخت زندگی دوستانی را طلب می‌کنیم که ما را رها نمی‌کردند.»
ماضی فعل منفی مضارع

۴۵- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. از قید «المستقبل: آینده» می‌فهمیم که باید فعل جمله را در زمان آینده منفی کنیم پس برای این واکنش از حرف «لن» کمک می‌گیریم.

لن + ضمیر ← خطا / لن + فعل مضارع ← لن تحکم ← صحیح

۴۶- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «إنهدام» بر وزن «إنفعال» است که حروف اصلی آن «ه - د - م» می‌شود پس حرف «نون» جزء حروف اصلی‌اش نیست.

تشریح گزینه‌های دیگر:

- گزینه‌ی «۱»: «انتظار» بر وزن «إفعال» است و حروف اصلی‌اش «ن - ظ - ر» می‌باشد.
گزینه‌ی «۳»: «انتقام» بر وزن «إفتعال» است و حروف اصلی‌اش «ن - ق - م» می‌باشد.
گزینه‌ی «۴»: «انصار» بر وزن «أفعال» است و حروف اصلی‌اش «ن - ص - ر» می‌باشد.

۴۷- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:

- (۱) «تَعْتَقِدُ» از باب «إفتعال»: ۲ حرف زائد / (۲) «یاخُذُ» ثلاثی مجرد: بدون حرف زائد
- (۳) «یَنْتَقِلُ» از باب «إفتعال»: ۲ حرف زائد / (۴) «تَتَخَرَّجِينَ» از باب «تَفَعُّل»: ۲ حرف زائد

۴۸- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «ن» جمع مؤنث هنگام ساختن فعل امر، حذف نمی‌شود: تَجَلَّسْنَ ← اِجْلِسْنَ امر

۴۹- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. فعل‌های لازم (فعل‌هایی که به مفعول نیاز ندارند) مجهول‌ناپذیرند. برای تشخیص فعل‌های لازم بهترین راه ترجمه است، اما خوب است بدانیم که فعل‌های باب «انفعال» همواره لازم‌اند، پس مجهول هم نمی‌شوند. بررسی گزینه‌ها:

- (۱) «لا ینقطع: قطع نمی‌شود» فعل لازم (از باب «انفعال») است و مجهول نمی‌شود.
- (۲) «لا یضیع: تباه نمی‌کند» فعل متعدی است و مجهول می‌شود (بیش‌تر فعل‌های باب «تفعیل» مفعول‌پذیرند).
- (۳) «اُشِدَّ: سرود» فعل متعدی است و مجهول می‌شود (بیش‌تر فعل‌های باب «افعال» مفعول‌پذیرند).
- (۴) «خَلَقَ: آفریده است» فعل متعدی است و مجهول می‌شود.

۵۰- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. سؤال گزینه‌ای را خواسته که فعل ثلاثی مزید در آن بیش‌تر آمده است. بررسی گزینه‌ها:

- (۱) اُخْبِرْتُ (افعال: إخبار)، تُمارِسُ (مفاعلة: شمارسته)، یَمِکِنُ (افعال: امکان) = سه فعل مزید
 - (۲) حَدَّثَ (ثلاثی مجرد)، اُخْرِجَ (افعال: إخراج)، حَتَّى یلاحظوا (مفاعلة: ملاحظه) = دو فعل مزید
 - (۳) یدخِلُ (افعال: إدخال)، یفتشُ (تفعیل: تفتیش)، اَنْ یدخلوا (ثلاثی مجرد) = دو فعل مزید
 - (۴) یحترِمُ (افتعال: احترام)، یؤکدُ (تفعیل: تأکید)، تعایش (مصدر از تفاعل) = دو فعل مزید
- توضیح: در گزینه‌ی ۳ «یدخِلُ» در اول جمله، فعل متعدی است، زیرا بعدش «الشرطی» فاعل و سپس «المسافرین» مفعول (منصوب) آمده است، اما «یدخلوا» در آخر جمله، فعل لازم است، زیرا بعدش مفعولی نیامده است. ترجمه: پلیس مسافران را وارد می‌کند و قبل از این‌که به هواپیما وارد شوند، آن‌ها را بازرسی می‌کند!

۵۱- گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

- (۱) اِستلمتُ: باب «افتعال» - دارای دو حرف زائد
 - (۳) تَوَاضَعُوا: باب «تفاعل» - دارای دو حرف زائد / تَعَلَّمُونَ: باب «تفعل» - دارای دو حرف زائد
 - (۴) یَتعارفونَ: باب «تفاعل» - دارای دو حرف زائد
- تذکر: فعل «لا تُصدّقین» از باب «تفعیل» است و دارای یک حرف زائد می‌باشد.

۵۲- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. فعل‌های لازم، قابلیت مجهول شدن ندارند. در گزینه (۴) «جاء: آمد» و «تفتحت: گشوده شدند» هر دو لازم‌اند. در سایر گزینه‌ها به ترتیب «یعرِفُ: می‌شناسند»، «أمر: دستور داد» و «یعمل: انجام دهد» همگی متعدی‌اند و می‌توانند مجهول شوند.

۵۳- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. با توجه به معنی متن (ما امانتها را به صاحبانشان تسلیم کردیم زیرا ما مسؤل آن هستیم) این گزینه صحیح می‌باشد.

۵۴- گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

با توجه به معنی (دختران آداب مهمانی را از مادرانشان می‌آموزند و به دخترانشان یاد خواهند داد)، این گزینه صحیح است.

أَهَاتِ بِتَعْلَمَنَّ بِتَعْلَمَنَّ

۵۵- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «یتشر، انتصر و انتبهتم» همگی در باب «افتعال» هستند، اما «ینقطع» در باب «إنفعال» است.

۵۶- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در این گزینه دو فعل مجهول داریم: «قُرِئَ» و «تُرْحَمُونَ»

ترجمه: وقتی که قرآن خوانده شود به آن گوش فرا دهید و سکوت کنید * شاید شما مورد رحمت واقع شوید.
بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) خُلِقْتُ: خلق شده است. (فعل مجهول)

(۲) لَا يُظْلَمُونَ: مورد ظلم واقع نمی‌شوند. (فعل مجهول)

(۴) سُئِلْتُ: مورد سؤال واقع شد. (فعل مجهول)

۵۷- گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

«کُتِبَ» نائب فاعل و جمع مکسر غیرعاقل می‌باشد پس فعل مجهول برای آن به صورت «أَلْفَتْ» صحیح است.
ترجمه: کتاب‌های جدیدی در مورد آموزش زبان عربی تألیف شد.

۵۸- گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

گزینه (۱): از حذف شدن «ن» در فعل «لَا تَقْرَبُوا» می‌فهمیم که این فعل نهی و مجزوم است. ← «نزدیک نشوید»

گزینه (۲): برای تشخیص «لِ» ناصبه و جازمه، ترجمه بهترین راه است. ← برای این‌که در کارت موفق شوی باید

بیش‌تر و بیشتر تلاش کنی. (چون معنای «برای این‌که» می‌دهد، پس «لِ» ناصبه است و فعل «ینجح» مجزوم نیست.)

گزینه (۳): «يَقْصُرُوا» فعل مضارع مجزوم توسط «لَمْ» است. ← «کوتاهی نکردند»

گزینه (۴): باید از دروغ دوری کنم تا مردم به حرف‌هایم اعتماد کنند. (با توجه به ترجمه «لَا تَبْعُد» فعل مضارع مجزوم است.)

۵۹- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در این گزینه «نصح» و «یرمی» فعل متعدی یعنی مفعول‌پذیر هستند، اما در بقیه‌ی گزینه‌ها چنین نیست.

۶۰- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. فعل‌های «یستمع، یتقل، نحتفل» بر وزن یفتعل، ثلاثی مزید از باب افتعال هستند، بر خلاف «یستران» که ثلاثی مجرد است.

۶۱- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در این گزینه «تتحرك» از باب «تفعل، تفعل» می‌باشد، اما در بقیه‌ی گزینه‌ها «تعوض، تکلف، تفتش» همگی از باب فعل، تفعیل می‌باشند.

۶۲- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «تعایشوا» با درنظر گرفتن معنی و عبارت «یا بنی آدم» امر است نه مضارع، اما «تصعدی» یفظرون، ناکل» همگی مضارع هستند.

۶۳- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در عبارت مورد نظر «ثُرِشْدُ» فعل ثلاثی مزید باب افعال است. در سایر گزینه‌ها، فعل‌ها همگی مجرد ثلاثی هستند.

۶۴- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. فعل امر از ریشه (ف ق ه) از فعل مضارع «تَتَفَقَّهْنَ» با حذف تاء از ابتدا و حذف نون از آخر ساخته می‌شود.

۶۵- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «كُلُّ النَّاسِ» به عنوان فاعل و مضاف‌الیه آن باید حذف شود همچنین ضمیر بارز «واو» در فعل «یغرسون» هم باید حذف شود (ردّ گزینه‌های ۱ و ۳ و ۴) همچنین «یحصدوا» غلط است زیرا در این حالت فعل در اول جمله باید مفرد بیاید (ردّ گزینه‌ی ۳)

۶۶- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «كُنَّا نَجْتَهِدُ» ماضی استمراری. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «یکن» فعل مضارع

(۲) «کان ... قد اختلفوا» ماضی بعید

(۴) «تشعر» فعل مضارع

۶۷- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در این گزینه «اِشْتَرَكْتُ» فعل معلوم و «تَعَلَّمُ» فعل مجهول است.

۶۸- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. از کلمه‌ی «امس» به معنای «دیروز» متوجه می‌شویم که در جای خالی باید فعلی بیاید که معنای «ماضی» (گذشته) بدهد. «لم» معنای فعل مضارع را به «ماضی ساده منفی» یا «ماضی نقلی منفی» تبدیل می‌کند. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) «لا» برای منفی کردن فعل «مضارع» می‌آید.

(۳) «لن» معنای فعل مضارع را به «مستقبل منفی» تبدیل می‌کند.

(۴) «ل» معنای فعل مضارع را به «مضارع التزامی» تبدیل می‌کند.

۶۹- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. فعل امر از «تَنصَاعَدُ» ← تَصَاعَدُ

۷۰- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. چون «یستطیع» مذکر است، در جای خالی اول باید اسم مذکر بیاید [ردّ گزینه‌ی ۲]. حال اگر کلمه‌ی «الناس» یا «شابت» را انتخاب کنیم، باید فعلی که در جای خالی دوم می‌آید، با آن متناسب باشد اما «یتفعا» که مثنی است برای «الناس» مناسب نیست و «تنتفع» که مؤنث است برای «شابت» مناسب نیست. [ردّ گزینه‌های ۳ و ۴]

- ۷۱- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «لن نألو»، «حتیٰ تُنفقوا» و «تُحبّون» سه فعل مضارع در صیغهی «دوم شخص جمع مذکر» هستند.
- ترجمه: «(هرگز) به نیکی دست نخواهید یافت تا (مگر) از آنچه دوست دارید، انفاق کنید».
- ۷۲- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. فعل مجهول ماضی در گزینه ۲ «أَغْنَيْتُمْ» صحیح است.
- ۷۳- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. حرکت عین‌الفعل در امر در باب «تفاعل»، فتحه است، پس «تَشَابَهٌ» درست است نه «تَشَابِهٌ» ...
- ۷۴- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «امتنع» بر وزن «افتعل» لازم است و مفعول نمی‌گیرد، صحیح: مَنَعَ
- ۷۵- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در این گزینه «کان یقرؤون» (با توجه به ماضی «کان» + مضارع فعل) معادل ماضی استمراری در فارسی است. اما در بقیه‌ی گزینه‌ها «سافرت، کان، غسل» همگی ماضی ساده یا بسیط هستند.
- ۷۶- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. با توجه به «الاسبوع القادم»، درمی‌یابیم که زمان جمله، آینده است و برای منفی کردن فعل مضارع به زمان آینده از حرف «لن» استفاده می‌کنیم.
- ۷۷- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «اِشْتَمَلَّ» دو حرف زائد دارد (ا - ت). در حالی که سایر گزینه‌ها تنها یک حرف زائد دارند.
- تشریح گزینه‌های دیگر:
- گزینه ۱: ماضی «نَوَّرَ»، «نَوَّرَ» است که یک حرف زائد دارد.
- گزینه ۲: ماضی «يَعْلَمُ»، «عَلَّمَ» است که یک حرف زائد دارد.
- گزینه ۳: ماضی «تَطَالَعُ»، «طَالَعَ» است که یک حرف زائد دارد.
- نکته: برای بررسی تعداد حروف زائد هر فعلی، باید به شکل سوم شخص مفرد ماضی آن توجه کنیم.
- ۷۸- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. با توجه به «بعد ستین» و ضمیر «نا» در «كُلُّنَا» فعل مناسب باید به صورت مستقبل و متکلم مع‌الغیر باشد. (س + فعل مضارع = فعل مستقبل)
- تشریح گزینه‌های دیگر:
- گزینه ۲: «تَخَرَّجْنَا»: ماضی متکلم مع‌الغیر = فارغ‌التحصیل شدیم (دانش‌آموخته شدیم)
- گزینه ۳: «أَخْرَجْتُ»: مضارع متکلم‌وحده = فارغ‌التحصیل می‌شوم (دانش‌آموخته می‌شوم)
- گزینه ۴: «خَرَجْنَا»: ماضی متکلم مع‌الغیر = خارج شدیم
- ۷۹- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. سه حرف اصلی «يحتفلُ»، «حفل» می‌باشد. سه حرف اصلی «يَزِينون»، «زين» می‌باشد و سه حرف اصلی «يلاحظون»، «لحظ» می‌باشد. برای پیدا کردن وزن این افعال کافی است جای این حروف اصلی به ترتیب حروف «فعل» را بگذاریم و کلیه حرکات را نیز منتقل کنید.

۸۰- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ترجمه جمله: «برای گناهان از خدا طلب آمرزش می‌کنند و چه کسی جز خدا گناهان را می‌آمرزد؟»

فعل «يَسْتَغْفِرُونَ» از مصدر «اسْتِغْفَار» بر وزن «استفعال» بوده که برای طلب به‌کار می‌رود.
يَسْتَغْفِرُونَ: طلب آمرزش می‌کنند / يَغْفِرُ: می‌آمرزد
با توجه به ترجمه جمله، گزینه ۱ می‌تواند پاسخ درست باشد.

۸۱- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در حل این تست به ۲ نکته می‌توان توجه کرد:
۱) اسم اشاره مناسب برای «البنات»، «هؤلاء» و برای «الأشجار»، «تلك» است. برای جمع‌های غیر انسان، ضمیر، اسم اشاره، فعل و ... همگی به‌صورت مفرد مؤنث می‌آیند.
۲) با توجه به «أيتها العزیزات» برای انتخاب فعل جمله از فعل مخاطب استفاده می‌کنیم.

۸۲- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. افعال «يُنصرون»، «يُرزقون» و «تُقْتل» مجهولند. وزن «فُعِل، يُفْعَل» به‌ترتیب آهنگ فعل ماضی و مضارع مجهول است.
ترجمه گزینه‌ها:

- ۱) و شفاعتی به وی سودی نمی‌رساند و ایشان یاری نمی‌شوند!
- ۲) وارد بهشت می‌شوند در حالی که در آن بی‌حساب روزی داده می‌شوند!
- ۳) دوستانم از من کناره گرفتند آن‌چنان که دشمنانم می‌خواهند!
- ۴) و گاه چشمه‌سار زندگانی در تاریکی‌ها جست‌وجو می‌شود!

۸۳- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. فعل «تَعْلَمُونَ» جمع مذکر از باب «تفعیل» است که هنگام ساخت فعل امر، حرف مضارعه (ت) از اول فعل حذف می‌گردد و چون حرف «ع» متحرک است، بنابراین نیازی به آوردن همزه در اول فعل نیست. آخر فعل هم با حذف «ن» مجزوم شده است.
فعل «تَعْلَمُوا» ماضی جمع مذکر از باب «تفعیل» است. فعل «عَلِمُوا»، فعل ماضی جمع مذکر است.
فعل «إِنزِلْنَ» جمع مؤنث می‌باشد هنگامی که فعل امر را بخواهیم به نهی تبدیل کنیم باید از فعل مضارع این کار را انجام دهیم، بنابراین «لا تَنزِلْنَ» فعل نهی جمع مؤنث است.

۸۴- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. افعال «سَمِعْنَا» و «آمَنَّا» هر دو متکلم مع‌الغیر (اول شخص جمع) ماضی است. فعل «آمَنُوا» امر و فعل «آمَنُوا» ماضی است.

۸۵- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی پاسخ «هل تَكْتُبُ» فعل پرسشی [استفهامی است] و حرف «لا» با ویرگول از فعل بعدش جدا شده است پس فعل «أَكْتُبُ» منفی نیست ← آیا نامه‌ای می‌نویسی؟ نه، تکلیف‌هایم را می‌نویسم.
در سایر گزینه‌ها فعل‌های «ما اَخْرَجَ - ما اَرْسَلْتُمْ - لا تَجْتَمِعُ» منفی هستند.

۸۶- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. عَلِمَ: یاد داد - تَعَلَّمَ: یاد گرفت
ترجمه جمله: معلم به دانش‌آموزان یاد داد پس یاد گرفتند (آنها) از او خیلی زیاد!
گزینه ۲ پاسخ درست می‌باشد چون در سایر گزینه‌ها مفهوم درستی از جمله برداشت نمی‌شود.

- ۸۷- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «إِنطالع» فعل مضارع با «لام» امر و مجزوم، «لم ندرس» نیز مضارع مجزوم است. در سایر گزینه‌ها «لیذهبوا، ان یتحدوا، حتی یرضی» همگی مضارع منصوب هستند.
- ۸۸- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «لتفهما»: تا این که بفهمند. فعل مضارع منصوب است، زیرا علت وقوع فعل «تکلم» را بیان می‌کند. در سایر گزینه‌ها لام از نوع جازمه یا امر وجود دارد. در سایر گزینه‌ها «له» معنای «باید» دارد.
- ۸۹- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «حاکمانی که حکومت را می‌پذیرند باید به عدالت حکم کنند»، «لام» در این عبارت از نوع جازمه است.
- ۹۰- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در گزینه (۱) و (۳) «لِ» ناصبه به کار رفته و در گزینه (۲) «لِ» حرف جر است.
- ۹۱- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. به قرینه «صادقات» باید فعل و ضمیر مونث به کار رود. توجه کنید «نحن» هم برای مذکر و هم برای مؤنث به کار می‌رود.
- ۹۲- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. فعل‌های داده شده را به مفرد تبدیل می‌کنیم و سپس وزن آنها را به دست می‌آوریم تا متوجه شویم از کدام باب هستند.
تواضعوا ← مفرد: تواضع بر وزن «تفاعَلَ» ← باب تفاعُل
تتعلمون ← مفرد: يتعلم بر وزن «يتفعلُ» ← باب تفعل
تعلمون ← مفرد: يعلم بر وزن «يفعلُ» ← باب تفعیل
- ۹۳- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در این گزینه دو فعل اول «أردنا و تتسلط» به صیغه‌ی متکلم مع‌الغیر آمده در حالی که دو فعل دیگر «أقنط و فرئت» به اشتباه به صیغه‌ی متکلم وحده آمده است و در صیغه با هم مطابقت ندارند.
- ۹۴- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. صیغه‌های «کان» همراه فعل ماضی معادل ماضی بعید در فارسی است که فقط در این گزینه به کار رفته.
- ۹۵- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. امر از «تتفرقون» برابر با «تفرقوا» است.
- ۹۶- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بررسی سایر گزینه‌ها:
(۱) هو سیدافع. (۲) هم تضاربوا. (۴) انتن کرمتن.
- ۹۷- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. افرع / ثبث / انصر
ترجمه‌ی عبارت: «پروردگارا به ما صبری را عطا کن و گام‌هایمان را ثابت گردان و ما را بر قوم کافران یاری کن.»
- ۹۸- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. فقط فعل «زلزل» در این گزینه مجرد است و رباعی، بقیه افعال از قبیل «احتفظ، یتکون، تجالس» در دیگر گزینه‌ها مزید می‌باشند.

۹۹- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «أنتما علّما»: با توجه به ضمیر «انتما» فعل آن به صورت امر و با عین الفعل مکسور صحیح می‌شود: «انتما علّما» و یا «هما علّما» صحیح می‌باشد.

۱۰۰- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «لیستطیعوا»، مضارع مجزوم و «أن یتکلموا» مضارع منصوب / سایر گزینه‌ها:

(۱) «نطلب»: مضارع مرفوع و «لنساعد» مضارع منصوب

(۲) «أحاول»: مضارع مرفوع و «أن آخذ» مضارع منصوب

(۴) «یشجع»: مضارع مرفوع

۱۰۱- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. همان‌طور که می‌دانیم فعل در اول جمله به صورت مفرد می‌آید. کلمه «نساء» به معنی «زنان» جمع مؤنث است. پس فعل «کانت» برای جای خالی اول مناسب می‌باشد و فعلی برای جای خالی دوم مناسب خواهد بود که جمع مؤنث باشد. یعنی «یحاوّلن» و ضمیر مناسب برای جای خالی سوم چون مرجع آن «نساء» است، «هنّ» می‌باشد. بنابراین گزینه ۴ پاسخ درست است.

۱۰۲- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «لّه» نصب باید قبل از فعل آمده و به معنای «تا این‌که، تا، برای این‌که و ...» باشد. در گزینه‌های ۱ و ۳ «لّه» قبل از اسم آمده پس حرف جرّ است و در گزینه‌ی ۲ «لاذهب» به معنای «باید بروم» بوده و «لّه» حرف جزم است و «لعیادتها» قبل از اسم آمده و «لّه» جرّ است. در گزینه‌ی ۴ با توجه به معنی «خداوند کائنات را در طبیعت برای انسان مسخّر کرد تا بتواند از آن در زندگیش بهره ببرد»، «لّه» حرف نصب است.

۱۰۳- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «استغفروا» فعل متعدّی و مفعول به آن «الله» است و «یغفر» فعل متعدّی و مفعول به آن «الذّنوب» است.

۱۰۴- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در سایر گزینه‌ها فعل‌های «تَنمو (رشد می‌کند) - رَجَع (بازگشت) - اِنكسَرَ (شکسته شد)» لازم هستند.

۱۰۵- گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

۱۰۶- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «انقطع» فعل امر و از باب «انفعال» است و «لازم» می‌باشد یعنی مفعول به نمی‌پذیرد.

۱۰۷- گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

متعدّی ✓

باز کرد ✓

لازم ✓

باز شد ✓

۱۰۸- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در سایر گزینه‌ها فعل‌های «تَرَجَمَ» (ترجمه کرد) - عَفَرَ (بخشید) - رَجِمَ (رحم کرد) - مَنَعَ (بازداشت) - اسْتَفْعَرَ (آمزش خواست) متعدی هستند یعنی نیاز به مفعول به دارند.

۱۰۹- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «لَا حِصْلَ»: تا به دست آورم [مضارع منصوب] / «علی تجارب کثیرة»: تجربه‌های زیادی (صفت برای «تجارب» و مجرور)

۱۱۰- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ضمائر صورت سؤال فقط با افعال گزینه پاسخ از نظر جنس و تعداد همگون و مطابق هستند.

نَحْنُ لَا نُصْرِحُ / نُصْرِحُ (ردّ گزینه ۴)

هَنْ وَصَلْنَا (ردّ گزینه ۱)

أَنْتَنْ ذَهَبْتَنْ (ردّ گزینه ۳)

هِيَ قَامَتْ (ردّ گزینه ۴)

۱۱۱- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «لیست» مساوی و مناسب با «خرجت» نیست (ردّ گزینه ۱) / «ما وضعوا» که در صیغه جمع است، با صیغه مفرد «تشاهد» مساوی و مناسب نیست (ردّ گزینه ۲) / «یکتشفون» که جمع مذکر است با «تذهیب» که مفرد مؤنث (مخاطب) است مناسب نیست (ردّ گزینه ۴)

۱۱۲- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. به قرینه «فی الأسبوع القادم» جمله آینده است و نفی آینده مخصوص فعل مضارع بوده و طبق فرمول «لن + مضارع» ساخته می‌شود.

۱۱۳- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «لا» ی نفی فقط معنای فعل مضارع را منفی می‌کند و آن را مجزوم نمی‌کند. «لا» ی نافیّه عموماً در جملات خبری و غیر دستوری به کار می‌رود. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «۱»: دو فعل «یحبّوک» و «یرفعوک» به ترتیب جواب دو فعل امر «أحبب» و «تواضع» هستند و مجزوم شده‌اند.

گزینه ۳: جمله‌ی شرطی است و «تزرع» و «یرجع»، به ترتیب فعل شرط و جواب آن و مجزوم هستند.

گزینه ۴: «۴»: «یگن» مجزوم به «لام» امر شده است.

۱۱۴- گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

معنای جمله با این فعل ناقص خواهد بود: «برای این که کوتاهی کنند مومنان در انفاق به فقیران!» اما با سه گزینه که به ترتیب: «نباید کوتاهی کنند، کوتاهی نمی‌کنند، کوتاهی نکردند» معنای جمله درست است.

۱۱۵- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. حرف نفی «لم» از نظر معنی فعل را معادل ماضی منفی می‌کند لذا فقط این گزینه صحیح است.

۱۱۶- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «یا تلمیذات» به ما نشان می‌دهد که فعل جمله باید صیغه‌ی للمخاطبات باشد و چون فعل «تجتهدن» مبنی است، با آمدن حرف ناصبه‌ی «ان» بر سر آن، محلاً منصوب می‌شود و هیچ تغییری در ظاهر آن ایجاد نمی‌شود.

۱۱۷- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. «لا یحصل» فعل مضارع مرفوع است زیرا «لا» ی آن با توجه به مفهوم جمله لای «نفی» می‌باشد. «یکسل» نیز مضارع مرفوع می‌باشد.
نکته: فعل مضارع پس از حروف ناصبه‌ی «ان»، «کن»، «کی»، «حتی» و «له» منصوب می‌شود.
ترجمه‌ی گزینه‌ی ۱: کسی که تنبلی می‌کند به موفقیت دست نمی‌یابد. بررسی سایر گزینه‌ها:
«حتی ارسیل»، «لینتکلموا» و «حتی ارجع» همگی مضارع منصوب هستند.

۱۱۸- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. در ساختن امر مخاطب، اگر بعد از حذف حرف مضارعه‌ی «ت» به حرف ساکن برخوردید، چون تلفظ کلمه با ساکن شروع می‌شود باید به ابتدای فعل، همزه اضافه کنید، ولی اگر به حرف ساکن برخورد نکردید، نیازی به افزودن همزه نیست. بنابراین «جالسوا» صحیح است.

۱۱۹- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است.

در این گزینه، فعل «تجسسوا» از باب «تفعل» و دارای دو حرف زاید است: «ت» و تکرار عین‌الفعل
نکته: برای تشخیص تعداد حرف‌های زاید فعل‌های مزید، صیغه‌ی اول ماضی آن‌ها را در نظر می‌گیریم.

۱۲۰- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. برای این‌که خودم را از دروغ دور کنم بسیار تلاش می‌کنم.
در گزینه‌ی ۲ «لِ» جازمه، در گزینه‌ی ۳ «لِ» جازمه و در گزینه‌ی ۴ «لِ» تأکید است.

۱۲۱- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. فعل ماضی اگر با «أ» شروع شود حتماً مجهول است، پس «نصحت» مجهول است. در سایر گزینه‌ها فعل مجهول وجود ندارد.

۱۲۲- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:

گزینه (۱): ساختار جمله، معنایش و نیز ضمیر «هم» نشان می‌دهند که فعل «تعارفوا» ماضی در عبارت به کار رفته است: «همکلاسی‌ها بعد از زنگ شیمی در کلاسشان با یک‌دیگر آشنا شدند.»

گزینه (۲): «ما تفرقوا» فعل ماضی از باب «تفعل» است، پس «اعتصموا» هم قطعاً فعل ماضی است: «همگی به ریسمان خداوند چنگ زدند و پراکنده نشدند.»

گزینه (۳): ساختار جمله و معنایش، ضمیر «ه» و فعل ماضی «کسب» همگی نشان می‌دهند که «فرح» ماضی است: «پسر، مادرش را با نمرات عالی‌ای که کسب کرد، خوشحال نمود.»

گزینه (۴): ضمیر «کم» نشان می‌دهد فعل «جالسوا» امر و مربوط به صیغه جمع مذکر است: «با کسی که شما را به راه راست نزدیک می‌کند، همنشینی کنید.»

۱۲۳- گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

«انفتح، يفتح» از باب «إنفعال» است. «انتفع، إنتشر و إعتذر» همگی از باب «إفتعال» هستند.

۱۲۴- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. با در نظر گرفتن معنی (در اینترنت جستجو کردم و مقاله‌ی جامعی درباره‌ی نور نوشتم) فعل «کتبت» در این عبارت متعدی است و مفعول آن «مقاله» می‌باشد، اما دیگر افعال در گزینه‌های دیگر «يلعب، اشتغل و تتشر» همگی لازمند.

۱۲۵- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. انقطع (ص: قطع) با توجه به معنی (این مرد آرزوهای خود را قطع کرد)

۱۲۶- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در این گزینه «أنزل» فعل مزید است بر وزن «أفعل»، اما در بقیه‌ی گزینه‌ها «أترك، يشكرون، أفقد» همگی فعل‌های مجرد هستند.

۱۲۷- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. با توجه به معنی عبارت (خواهرم! به صدای زیبای رود گوش کن) فقط در این عبارت «استمعی» فعل امر است، اما در بقیه‌ی گزینه‌ها چنین نیست.

۱۲۸- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. منظور از عبارتی که فاعل در آن حذف شده، فعل مجهول است. در عبارت «ب»، فعل «لا یحترک» و عبارت «د» فعل «تسمع» مجهول است.

۱۲۹- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. همان‌طور که می‌دانیم «لم» جزو ادوات جزم محسوب می‌شود و حرف «لن» از ادوات نصب فعل مضارع است و بر این اساس «یفتل» مضارع مجزوم است نه منصوب. بررسی سایر گزینه‌ها:
(۱) اسمع: مضارع منصوب به «لام» ناصبه
(۲) نشترئ: مضارع منصوب به «کي» ناصبه
(۳) نخاف: مضارع منصوب به «أن» ناصبه

۱۳۰- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است.

۱۳۱- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. «أصیر» مضارع متکلم وحده است.

۱۳۲- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. حرف «لم» از حروف «جازه» است و فعل مضارع را مجزوم می‌کند.

۱۳۳- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. «إعلم» فعل ثلاثی مجرد است.

۱۳۴- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. فعل‌ها عبارتند از: «حملت، لم یشف، ألقیت و ترکت»

۱۳۵- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «تنزیل» مصدر باب «تفعیل» است ولی «تَنزَّلُ» فعل امر باب «تفعل» است.

۱۳۶- گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

فعل «تنتقل» در این گزینه لازم است در حالیکه فعلهای: «خَلَقْنَا، شَاهَدْنَا، حَيَّرْتُ و وَجَدُوا» در گزینه‌های دیگر متعدی هستند.

۱۳۷- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. عَلِمَ: ماضی سوم شخص مفرد مذکر است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: شَجَعُ: امر دوم شخص مفرد است.

گزینه ۳: عَاشُوا: امر دوم شخص جمع است.

گزینه ۴: اغْلِقُوا: امر دوم شخص جمع است.

۱۳۸- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «نَجْعَلُ» از افعال دومفعولی است. در این عبارت «ایام» و «مجال» دو مفعول این فعل هستند.

۱۳۹- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. فعل «تَقْبَلْنَ» جمع مؤنث مخاطب است و ضمیر «ن» خود را در شکل نهی از دست

نمی‌دهد.

پاسخ درست سایر گزینه‌ها:

(۱) اَدْخِلِي (۳) تَعَاهَد (۴) تَضَارَبْنَا

۱۴۰- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. فعل نهی در سایر گزینه‌ها به صورت «لا تَتَحَوَّلُ - لا تُعَلِّمُوا - لا تُعْذِرُوا» صحیح است.

